

Jaarrekening 2017

Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam
's-Lands Zeemagazijn~Kattenburgerplein 1~
1018KK Amsterdam

Voorblad

Inhoud	1
Bestuursverslag	2
 Jaarrekening	 24
Balans	25
Resultatenrekening	27
Functioneel	29
Kasstroom	31
Grondslagen	32
Toelichting balans	38
Toelichting resultatenrekening	51
Toelichting functioneel	61
Gelieerde rechtspersonen	63
Handtekening	64
 Overige gegevens	 65
Accountantsverklaring	66
 Bijlage prestatieverantwoording	 70
bijlage bezoekersgegevens	71
bijlage nevenfuncties	72

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Inleiding

Missie, visie

De Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam, statutair gevestigd te Amsterdam, is opgericht op 16 december 1994 en heeft als missie een groot en breed publiek te inspireren met het rijke maritieme verleden. Het museum vertelt dit zeewaartse verhaal aan de hand van een maritieme topcollectie, via vernieuwende presentaties en prikkelende tentoonstellingen.

In het eind 2016 door OCW gehonoreerde activiteitenplan Blauwdruk positioneert Het Scheepvaartmuseum zich als toonaangevend (inter-)nationaal kenniscentrum voor maritieme geschiedenis.

Doelstellingen

Het Scheepvaartmuseum heeft vijf doelstellingen voor 2017-2020 geformuleerd en daar duidelijke prestatie indicatoren aan verbonden:

1. Het Scheepvaartmuseum positioneert zich in het topsegment van het Nederlandse museumbestel;
2. Het Scheepvaartmuseum is een toonaangevend internationaal kennis- en expertisecentrum op het gebied van maritieme geschiedenis en ontsluit daartoe zijn collectie en kennis;
3. Het Scheepvaartmuseum is toegankelijk voor een breed publiek;
4. Het Scheepvaartmuseum is een financieel gezonde organisatie waar museale en commerciële belangen in balans zijn;
5. Het Scheepvaartmuseum is een werkgever die zijn medewerkers inspireert en motiveert om zichzelf te blijven ontwikkelen;

Bovengenoemde doelstellingen worden later in het verslag toegelicht.

Activiteiten

Tentoonstellingen

2017 stond in het teken van het thema veerkracht | maritieme innovaties, dat aansluit bij het zeewaartse thema Nederland als maritieme natie uit het activiteitenplan. Er zijn twee aansprekende grote tentoonstellingen ontwikkeld:

i. Blaeu

Blaeu's wereld in kaart | meester-cartograaf in de Gouden Eeuw is een uitbreiding van de populaire Atlassen tentoonstelling, te zien vanaf 14 april 2017 en inmiddels verlengd t/m 30 september 2018. De kaart, een van de absolute topstukken van Het Scheepvaartmuseum, heeft een indrukwekkend formaat van meer dan 2 bij 3 meter en bood destijds de meest actuele kennis van de wereld.

Van deze versie van de kaart, met tekst van Blaeu en een nieuwe plaat voor China, is er maar één ter wereld. Na lange tijd is de kaart weer voor publiek te zien. De tentoonstelling belicht de meest verrassende details van de kaart, de politieke context van de kaart en vertelt meer over de Amsterdamse firma Blaeu.

ii. Gamechangers

Van 6 oktober 2017 t/m 1 juli 2018 is in Het Scheepvaartmuseum de tentoonstelling Gamechangers | maritieme innovaties te zien. De tentoonstelling voert de bezoeker langs ruim 25 aansprekende innovaties uit de Nederlandse maritieme geschiedenis die naast de scheepvaart ook de Nederlandse samenleving hebben beïnvloed.

In 2017 heeft het museum twee projectrooms getoond. De invulling is anders geweest dan in het activiteitenplan voorgesteld, omdat de actualiteit daarom vroeg:

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

iii. Tropic City, project van Johan van der Wiel.

Van vrijdag 3 t/m zondag 5 maart was de opstelling Tropic City op het Open Pleyn van Het Scheepvaartmuseum te zien.

Vanuit een nieuwsgierigheid naar de extreme omstandigheden als gevolg van de opwarming van de aarde voert Van der Wiel experimenten uit om de tropische stad van zijn fantasie vorm te geven, bijvoorbeeld de verschillende begroeiingslagen van de jungle, de drukkende warmte en de manier waarop vruchten en insecten zichzelf beschermen door een stekelige huid, camouflage of juist felle, giftige kleuren. Deze eigenschappen vertaalt Van der Wiel naar diverse ontwerpen voor objecten en installaties.

iv. Ode aan een Amsterdammer, een samenwerking met Dutch National Portrait Gallery.

Van 12 juli t/m 27 augustus was Dutch National Portrait Gallery te gast in Het Scheepvaartmuseum met de tentoonstelling Ode aan een Amsterdammer.

Circa zeventig geschilderde, getekende en gefotografeerde portretten van Amsterdammers gaven een beeld van het veelzijdige karakter van de stad, van zijn bewoners en van zijn kunstenaars. De portretten zijn gemaakt door kunstenaars met een binding met de stad. De tentoonstelling was gratis toegankelijk.

v. Het Scheepvaartmuseum verwelkomt Kaatje

Een markant gevelbeeld sierde van 1785 tot 1885 de toegangspoort van de Kweekschool voor de Zeevaart in Amsterdam. Het beeld is een vrouw met symbolen van de scheepvaart om haar heen. De vrouw heet Kaatje en zij is de beschermvrouwe van de kwekelingen.

Het Vaderlandsch Fonds stichtte de Amsterdamse zeevaartschool in 1785 en is eigenaar van Kaatje. Kaatje is nu in langdurige bruikleen bij Het Scheepvaartmuseum dat het beeld in 2017 restaureerde. De restauratie van het beeld is afgerond door restaurator Anna Stringer die van 15 t/m 18 juni in het museum de restauratie toelichtte en liet zien. Kaatje staat nu op een mooie plek in de Oostvleugel van het museum waar zij de voor lange tijd te bewonderen zal zijn.

vi. Nieuwe beleving Dare to Discover

Op 14 december 2017 lanceerde Het Scheepvaartmuseum een Virtual Reality tijdreis getiteld Dare to Discover – a VR Journey. De VR, te zien aan boord van het VOC-schip 'Amsterdam', voert de museumbezoeker terug naar de Gouden Eeuw. Tijdens de reis maakt de bezoeker een vlucht over de historische haven van Amsterdam en ervaart hij hoe dit gebied zich in een razendsnel tempo ontwikkelt tot een bedrijvige haven.

Publieksactiviteiten

Zowel voor gezinnen, cultuurliefhebbers en maritieme liefhebbers als voor de buitenlandse toeristen was er een uitgebreid activiteitenprogramma.

Familieprogrammering:

Bij de tijdelijke tentoonstelling Gamechangers is een uitdagende doe- en kijktocht ontwikkeld voor families. Daarnaast programmeerde Het Scheepvaartmuseum wederom de succesvolle piraten- en walvisweken, wat een groot aantal bezoekers opleverde in zowel de mei- als de zomervakantie.

Gedurende de schoolvakanties is de programmering sterk uitgebreid met meer familierondleidingen en een buitenactiviteit tijdens de Walvisweken. Het Zaans Museum heeft zich als partner aangesloten bij dit project (naast de bestaande partners Het Scheepvaartmuseum, WNF, Ecomare en Museum In 't Houten Huis). De Walvisweken worden gesteund door de BankGiro Loterij en het Mondriaan Fonds.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Cultuurprogrammering:

Met het Indisch Herinneringscentrum (IHC) en het Amsterdams Comité 4 en 5 mei heeft Het Scheepvaartmuseum een succesvol 5-mei programma samengesteld.

Daarnaast zijn er lezingen georganiseerd in samenwerking met de Vrije Academie en klassieke concerten met het Conservatorium van Amsterdam.

Bijzonder was de live-uitzending van Zomergasten met Burgemeester Van Der Laan (een samenwerking met Boomerang en Stichting Nachtburgemeester Amsterdam), te volgen via een groot scherm op het Open Pleyn.

De opening van Open Monumentendag in Amsterdam vond plaats in Het Scheepvaartmuseum met aansluitend een activiteitenweekend. Daarnaast waren er themaweekenden met partners als de gemeente Amsterdam, Weekend van de Wetenschap en het Stoommachinemuseum Medemblik. Ook zijn er vaartochten met het stoomschip Christiaan Brunings georganiseerd.

Het museum was onderdeel van het Amsterdam Light Festival met het kunstwerk Homeward Bound en opende van 21 t/m 24 december in de avonden haar deuren voor een 4-daags pop-up restaurant. Ruim 3000 gasten dineerden deze avonden onder de sterrenhemel van het Open Pleyn

Een nieuw samenwerkingsinitiatief is 'Expeditie Oosterdok'; 17 culturele instellingen en 23 bedrijven vormen samen Expeditie Oosterdok, een internationaal, vernieuwend stadskwartier waar ontdekking centraal staat. Gezamenlijk zullen er initiatieven ontstaan waarbij er programmatisch wordt samengewerkt. Daarnaast is er een samenwerking met de Museumhaven Amsterdam, waarvan verschillende schepen bij het museum te gast zijn geweest.

Het aantal publieksactiviteiten (exclusief schoolgebonden activiteiten) is hieronder in de tabel zichtbaar en is aanzienlijk hoger dan in het activiteitenplan was opgenomen.

	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2017	Realisatie 2016
Gezinnen	1 293		588
Individueel/ cultuurliefhebbers	364		272
Jong en oud	72		382
Rondleidingen	434		225
Totaal	2 163	1 765	1 467

Het aantal bezoekers van deze activiteiten waren eveneens fors hoger dan het activiteitenplan:

	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2017	Realisatie 2016
Gezinnen	25 739		20 780
Individueel/ cultuurliefhebbers	15 739		16 008
Jong en oud	1 590		4 493
Rondleidingen	5 208		2 701
Totaal	48 276	39 180	43 982

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Educatie

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2017 weer nauw samengewerkt met verschillende scholen uit het primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO). Dit jaar heeft het museum de samenwerking met de nieuw opgerichte Alan Turing school geïntensiveerd door alle docenten tijdens een bijscholingscursus te inspireren op het gebied van nieuwe media in combinatie met de eigen buurt als leeromgeving.

IJburg College 2 heeft als teambuilding voor haar hele docententeam het brugklasproject BOOTKAMP ervaren.

In februari heeft Het Scheepvaartmuseum voor het eerst geparticipeerd in het project Stap op de Rode Loper, een project rondom leesbevordering voor VMBO-ers. In totaal hebben 332 leerlingen uit het VMBO Het Scheepvaartmuseum bezocht.

In september is BOOTKAMP als volwaardig educatief programma aangeboden aan het voortgezet onderwijs. Het museum heeft 900 brugklasleerlingen in de eerste weken van het nieuwe schooljaar met dit onderwijsprogramma mogen ontvangen. Het programma werd in oktober beloond met de Best Practice Award van ICOM/CECA.

Aan het einde van het schooljaar 2016-2017 organiseerde het museum met een aantal VO-scholen in Amsterdam een actief en sportief programma rondom de herdenking 350 jaar Chatham.

Voor het middelbaar- en hoger onderwijs werden er door medewerkers van het museum diverse gastcolleges en workshops gegeven aan studenten van opleidingen met wie het museum al langere tijd samenwerkt; Reinwardt Academie, UvA, VU, RUL, verschillende pabo's en ArtEZ.

	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2017	Realisatie 2016
Leerlingen primair onderwijs (PO)	10 484	11 000	9 388
Leerlingen voortgezet onderwijs (VO)	16 229	15 300	15 753
Subtotaal PO en VO	26 713	26 300	25 141
Studenten MBO/HBO/WO	9 223	9 000	8 211
Totaal	35 936	35 300	33 352

Het aantal leerlingen dat het museum bezocht is gegroeid in het afgelopen jaar, met name uit het voortgezet onderwijs. Het Scheepvaartmuseum heeft in 2017 2% meer leerlingen programma's in schoolverband aangeboden dan de doelstelling uit het activiteitenplan.

Aantal schoolgebonden activiteiten:

Alle leerlingen PO en VO volgden een door een museumdocent begeleid educatief programma of rondleiding. Van de 562 studenten MBO/HBO/WO, volgden een deel een programma/rondleiding.

Dat brengt het totaal schoolgebonden activiteiten op:

	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2017	Realisatie 2016
Primair Onderwijs (PO)	1 174	1 232	1 051
Voortgezet Onderwijs (VO)	1 818	1 714	1 764
Subtotaal PO en VO	2 992	2 946	2 815
MBO/HBO/WO	63	104	56
Totaal	3 055	3 050	2 871

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Publiek

De doelstelling van Het Scheepvaartmuseum is toegankelijk te zijn voor een breed publiek. Dit vertaalt zich in een toename van het aantal bezoekers en het vergroten van de diversiteit van bezoek.

Doelstelling: Breed publiek	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2016
Aantal bezoekers	349 292	350 000	289 666
Onlinegebruik	560 824	1 200 000	581 893

Aantal bezoekers

Het aantal reguliere bezoekers is in 2017 met 20,6% (t.o.v. 2016) gestegen naar 349.292. Hiervan hebben 27.786 bezoekers het museum bezocht tijdens de Uitmarkt.

Een verdeling van het aantal bezoekers naar de verschillende doelgroepen laat het volgende beeld zien:

	Aantal bezoekers	% van de bezoekers	% groei/ afname t.o.v. 2016
Cultuurliefhebbers	81 716	23%	
Uitmarkt	27 786	8%	
Totaal cultuur	109 502	31%	12.7%
Gezinnen	92 360	26%	17.6%
Educatie incl cultuurpas	43 030	12%	41.7%
Buitenlands	104 400	30%	24.9%
Totaal	349 292	100%	20.6%

Het jaar 2017 is een goed jaar geweest qua publiekcijfers. Door een diverse programmering trok Het Scheepvaartmuseum een brede doelgroep aan. Het museum heeft in 2017 een aantal succesvolle tijdelijke tentoonstellingen en activiteiten georganiseerd; deze zijn allemaal met een 7,5 of hoger beoordeeld.

Onlinegebruik

Ondanks de lichte daling van het aantal websitebezoeken, als gevolg van de aangescherpte regels van Google, is de kwaliteit van de website bezoeken gestegen door een langere sessieduur en een hogere doorklikratio.

De achterban op de social kanalen is in 2017 gestegen met als uitschieter Instagram; het aantal volgers op dit kanaal is bijna verdubbeld ten opzichte van 2016 omdat het museum dit kanaal veel actiever onderhoudt. Daarnaast is het aantal bereikte personen op Facebook gestegen met ruim een miljoen personen door de inzet van meer betaalde campagnes.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

De cijfers van onlinegebruik zijn als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2016
Aantal unieke bezoeken website	534 731		560 743
Facebook - volgers	12 262		10 399
Twitter - volgers	9 833		8 118
Instagram - volgers	2 572		1 468
Linkedin - volgers	1 426		1 165
Totaal	560 824	1 200 000	581 893

Facebook - bereikte personen	3 600 000	nvt	2 250 000
------------------------------	-----------	-----	-----------

Het Scheepvaartmuseum positioneert zich in het topsegment van het Nederlandse museumbestel, middels verbindende thema's die richtinggevend zijn voor collectievorming, onderzoek, tentoonstellingen en publieksprogrammering. De volgende cijfermatige doelstelling wordt nagestreefd:

Doelstelling: Positionering	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2016
Waardering museum	8.3	8.5	8.2
Net Promotor Score (mate van aanbeveling)	+37	+38	+35

De waardering voor Het Scheepvaartmuseum blijft onverminderd positief. Op een aantal vlakken is zelfs verbetering zichtbaar:

- Waardering.

De waardering voor het bezoek is in 2017 licht gestegen naar een 8,3 gemiddeld. Dit is te verklaren doordat het aantal buitenlandse bezoekers – dat hogere rapportcijfers geeft – is gestegen. Het zijn vooral de buitenlandse toeristen die in 2016 en 2017 positiever zijn over hun bezoek (8,5 gemiddeld). De waardering van Nederlandse bezoekers is stabiel.

- Loyaliteit.

De herhaalbezoekintentie ligt iets hoger dan in 2016. Deze ligt weer op het niveau (70%) van 2013. Ook in de NPS is de loyaliteit van bezoekers terug te zien; de NPS is al jaren hoger dan +30. Dit is echter wel gemiddeld (2017: +36) ten opzichte van andere musea (+35). Het aantal herhaalbezoekers is wat afgenomen, dit komt deels doordat er meer buitenlandse toeristen het museum hebben bezocht. Zij zijn (logischerwijs) vaker een nieuwe bezoeker.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Collectie en onderzoek

Inleiding

Het Scheepvaartmuseum is een toonaangevend museum over de Nederlandse maritieme geschiedenis en cultuur. Onder kenners en specialisten geldt de collectie als een van de beste in zijn soort ter wereld, door het groot aantal voorwerpen uit de vroegmoderne tijd en de grote representativiteit van de collectie over een lange periode, die zich uitstrekt van de 16de tot en met de 21e eeuw. Bijna ieder aspect van de Nederlandse scheepvaartgeschiedenis is in de collectie vertegenwoordigd.

Het museum wekt en verdiept interesse in de maritieme geschiedenis van Nederland, zowel de nationale als internationale implicaties hiervan, niet alleen voor het verleden maar uitdrukkelijk ook voor het heden; het Nederland van vandaag en zijn positie in de wereld is lastig te begrijpen zonder kennis van onze maritieme geschiedenis.

De collectie van Het Scheepvaartmuseum, ongeveer 400.000 objectnummers, is grotendeels eigendom van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum. De collectie van de Vereniging is sinds 1975 in bruikleen genomen door de Staat der Nederlanden, die zich daarmee verantwoordelijk verklaarde voor het beheer en presentatie van de collectie als ware het een Rijkscollectie. Daarnaast beheert het museum ook nog een collectie die eigendom is van de Staat.

Het museum werkt in een veranderende samenleving waarin het debat over de Nederlandse identiteit een belangrijke plaats neemt; 'Het 'nationale' beeld op onze maritieme geschiedenis, waarin zeehelden de boventoon voerden, bestaat niet meer. Een genuanceerder zicht op het maritieme verleden van Nederland is essentieel om de dynamiek van nu beter te kunnen begrijpen en zo tot gefundeerde standpunten te komen.

Het Scheepvaartmuseum gebruikt vijf hoofdthema's om zijn collectie uit te breiden, te onderzoeken, te duiden en te delen. De hoofdthema's reflecteren op de huidige identiteitsdiscussies in de samenleving. Deze thematische benadering bij de collectieontwikkeling (in plaats van de traditionele objectgerichte benadering) sluit aan bij het beleid van OCW. Het museum kan zo aanhaken bij de actualiteit, zoals nationale identiteit, globalisering, immigratie en herwaardering van het Nederlandse maritieme verleden. Vanzelfsprekend vinden de vijf thema's aansluiting bij de bestaande collectie.

De vijf hoofdthema's van Het Scheepvaartmuseum zijn:

1. Nederlanders en de wereld. Vanuit een internationaal perspectief wordt de collectie benaderd en de Nederlandse identiteit belicht. Welke verhalen kunnen we met de collectie vertellen over de historische en actuele relatie van Nederlanders met andere naties, volkeren en culturen?
2. Nederland als maritieme natie. Dit is het nationale perspectief op de collectie. Welke verhalen kunnen we met de collectie vertellen over de Nederlandse identiteit vanuit het perspectief van de scheepvaart?
3. De zee als bron van inspiratie. Hoe lieten kunstenaars, fotografen en filmmakers zich inspireren door de scheepvaart en hoe hebben zij de nationale identiteit beïnvloed?
4. De zee als nieuwe uitdaging. Welke verhalen kunnen we met de collectie vertellen over hoe Nederlanders zich nú laten inspireren door de zee? Vanwege zijn enorm rijke collectie over dit onderwerp concentreert het museum zich hierbij op de geschiedenis van de watersport, maar ook de ecologische betekenis van de zee wordt aangekaart.
5. Amsterdam als havenstad. In hoeverre is de identiteit van Amsterdam beïnvloed door de scheepvaart? Er is bijzondere aandacht voor het (museum-)gebouw 's Lands Zeemagazijn en zijn directe omgeving.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Voor de periode 2017-2020 zijn in het Collectieplan (opgesteld in 2016) de volgende beleidsprioriteiten vastgesteld:

- vergroten van de toegankelijkheid van de collectie;
- intensiveren van de zichtbaarheid van de collectie;
- het stimuleren en borgen van de kennisfunctie.

Collectiebeheer en registratie

Naast de reguliere erfgoedinspectie van OCW, werkt het museum ook samen met de audit commissie van de Vereniging. In september 2017 is de werkwijze geëvalueerd; de constructieve samenwerking wordt voortgezet en de aandachtsgebieden kwaliteitszorg en risicobeheer zijn aangemerkt als prioriteit voor de komende periode.

Er is een verbeteringslag gemaakt waar het de structurering van de depotzorg en preventieve conservering betreft; de procedures en de planning van klimaatbeheersing, ongediertepreventie (integrated pest management), schoonmaak en luchtkiemgetalmetingen zijn verder geïntegreerd in de werkwijze van de afdeling Collectiebeheer.

Het deelproject 'registratie achterstanden Technische Tekeningen' is in 2017 succesvol afgerond: de juridische status, standplaatsregistratie en fysieke nummering van deze deelcollectie is op orde gebracht en vastgelegd in het collectieregistratiesysteem Adlib.

Alles museaal (aantal records)	188 137
Alles bibliotheek (idem)	66 236
	254 373
Waarvan in 2017 toegevoegd museaal	1 020
Waarvan in 2017 toegevoegd bibliotheek	358
	1 378

Aantal geconserveerde en gerestaureerde objecten van de collectie:

Extern, ten behoeve van o.a. tentoonstelling Gamechangers, Walvisvaarders en Ode aan een Amsterdammer; 13 tekeningen, 10 prenten, 17 foto's, 1 schilderij gerestaureerd, 2 schilderijen achter glas gezet.

Extern overig; 1 gevelbeeld

Aantal objecten uit legaten en schenkingen dat door Het Scheepvaartmuseum is aanvaard op eigen naam of namens de Staat der Nederlanden:

Schenkingen/legaten 2017 museaal	136
Schenkingen/legaten 2017 bibliotheek	173
	309
Waarvan museaal aan VNHSM	136
Waarvan bibliotheek aan VNHSM	172
	308

Aantal objecten dat zichtbaar is voor het publiek (= aantal objecten dat is tentoongesteld in Het Scheepvaartmuseum + aantal objecten dat is uitgeleend aan andere instellingen):

	museaal	bibliotheek	totaal
In 2017 getoond in het Zeemagazijn	855	134	989
In 2017 tentoongesteld bij bruikleennemers	238	5	243
	1 093	139	1 232

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Kenniscentrum

De doelstelling van Het Scheepvaartmuseum is een toonaangevend internationaal kennis- en expertisecentrum te zijn op het gebied van maritieme geschiedenis en ontsluit daartoe haar collectie.

Doelstelling: Kenniscentrum	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2016
Informatie aanvragen Bibliotheek	4 613	8 000	1 883

Het kenniscentrum en het onderzoek van Het Scheepvaartmuseum sluit aan bij de doelstellingen van het museum die zijn vastgelegd voor de periode 2017-2020. Deze ambitie heeft zich niet beperkt tot het verbeteren van de structuur binnen de muren van het museum. In het afgelopen jaar is in samenwerking met het Maritiem Museum Rotterdam en universitaire partners samengewerkt om tot een infrastructuur te komen voor maritiem-historisch onderzoek in Nederland. Deze bestond al grotendeels, maar om de samenhang en kwaliteit te verbeteren is gekozen voor een integraal model, waarbij alle fases van het onderzoek een plek hebben en waarbij talentvolle onderzoekers voldoende kansen hebben in elke fase van hun carrière.

Doelstelling van het kenniscentrum van Het Scheepvaartmuseum is het stimuleren van maritiem-historisch onderzoek, onder meer door het online beschikbaar stellen en wetenschappelijk verrijken van de collectie-informatie. In een nieuw vastgelegde organisatiestructuur speelt het kenniscentrum binnen Het Scheepvaartmuseum een grote rol. Senior conservator Jeroen van der Vliet is verantwoordelijk voor het maritiem kenniscentrum en de werving, selectie en begeleiding van de fellows.

De bibliotheek biedt een fysieke ontmoetingsplek voor de conservatoren, fellows, stagiairs en externe onderzoekers. De bibliotheek heeft één van de belangrijkste maritiem-historische collecties ter wereld die van internationaal belang is voor de bestudering van de Nederlandse maritieme geschiedenis. Het Scheepvaartmuseum heeft een aantal grote stappen gezet op het gebied van publiekstoegankelijkheid van de bibliotheek die sinds mei 2017 weer 5 dagen per week geopend is. Dat dit door het publiek gewaardeerd wordt, is overduidelijk:

Het aantal bibliotheekbezoekers is bijna vervijfvoudigd en komt uit op 3162. De bibliotheek werd frequenter bezocht door deelnemers aan rondleidingen, en was onderdeel van de programmering tijdens o.a. Bevrijdingsdag en Museumnacht. Het aantal beantwoorde inhoudelijke vragen is met 34% toegenomen. Hierbij is opmerkelijk dat naast de verwachte toename van vragen aan de balie, ook een toename te meten is in het grote aantal vragen dat per e-mail gesteld werd. Het museum versterkt hiermee zijn rol als kennis- en expertisecentrum.

Overzicht publicaties

Algemeen

- Parool, zaterdag 4 februari 2017, 2 pagina's opinierubriek "Het hoogste woord": Boot en kruid en mij de lugt in. Vraagstuk: Van Speijk; een held, egoïst of terrorist?. Marleen Stavenuiter.
- Alles over Geschiedenis magazine, juni 2017, 4 pagina's. De wereld binnen handbereik. Onderwerp: De wereldkaart van Blaeu. Marleen Stavenuiter.
- Zeilen Magazine, april 2017, 4 pagina's. De wereld in kaart. Onderwerp: De wereldkaart van Blaeu. Marleen Stavenuiter.
- Alles over Geschiedenis magazine: oktober 2017, 3 pagina's. Je hebt de klok horen luiden, maar geen idee hoe laat het is. Onderwerp: de klok van Huygens en de lengtegraadvinding uit de tentoonstelling Gamechangers. Marleen Stavenuiter.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

- Zeilen Magazine: oktober 2017, 3 pagina's. Van wie is de zee? Onderwerp: Mare Liberum uit de tentoonstelling Gamechangers. Marleen Stavenuiter.
- Nautique Magazine: oktober 2017, 4 pagina's. Propaganda in penseelstreken. Onderwerp: Zeeslag bij Gibraltar, het doek n detail. Marleen Stavenuiter.

Publicaties en Lezingen Jeroen van der Vliet, sr. conservator

- 26 november: Van zeil naar stoom, Stoomweekend in Het Scheepvaartmuseum
- De Sounion op het droge, Zeemagazijn nr. 3, jrg. 2017. P. 11

Publicaties Diederick Wildeman, conservator zeevaartkunde & bibliotheek collecties

- Diederick Wildeman 'Nieuwe Aanwinst: aankoopbiljet 'speel-jacht' nr. 1 (april) p. 12
- Diederick Wildeman 'Terug in de tijd: aan boord van het VOC-schip 'Amsterdam' nr. 3 (december) p. 4-6.
- Zeekaart als historisch bron' In: Caert-thresoor: tijdschrift voor de geschiedenis van de kartografie Jrg. 36 (2017) no. 4. p 151-158.

Publicaties en lezingen Sarah Bosmans, conservator kunstnijverheid

- Lezing tijdens de Indische Salon/ Vrijheidsmaaltijd: Repatriëring en Erfgoed. De collectie van Het Scheepvaartmuseum, 5 mei 2017
- Beeld- en eindredactie van het jaarboek 2017, Louis Sicking, Licht op het oudste scheepsmodel. Interdisciplinair onderzoek naar een raadselachtig museumstuk (Zwolle 2017)
- 'Jona en de Walvis. Een 19de-eeuwse spaarpot', in: Zeemagazijn 44 (2017) 1
- 'Een stralende toekomst. Glas-in-loodraam van de scheepswerven Bernhard', in: Zeemagazijn 44 (2017) 2
- 'Kaatje: het symbool van de Kweekschool voor de Zeevaart', in: Zeemagazijn 44 (2017) 2
- 'Kerstdiner op Zee', in: Zeemagazijn 44 (2017) 3
- Voorzitter van de Northern Seas Maritime Museums Network. Board Meeting 12-13 juni 2017/ XII North Sea History Conference, 6-8 september 2017, Antwerpen
- Redacteur voor Amstelodamum, maandblad voor de kennis van Amsterdam

Publicaties en lezingen Sara Keijzer, conservator fotografie en film

- Keijzer, S.C., 'Daar was laatst een meisje loos', Fotografisch geheugen, 93 (2017) pp. 28-29
- Keijzer, S.C., 'Haast u langzaam', Fotografisch geheugen, 92 (2017), pp.26-27
- Sicking, L., Bosmans, S. en Keijzer, S.C., Licht op het oudste scheepsmodel. Interdisciplinair onderzoek naar een raadselachtig museumstuk (Zwolle, 2017)
- Keijzer, S.C., 'Een zee van ideeën. Weerbarstig, maar zinderend' in Nautique, #4 augustus-september 2017, pp.84-90
- Keijzer, S.C. en Stavenuiter, M., 'Je hebt de klok horen luiden, maar geen idee hoe laat het is', Alles Over Geschiedenis, #22 2017

- Keijzer, S.C., 'Een lege huls: nu mét inhoud', Zeemagazijn, #2 jaargang 44, pp.4-6
- Keijzer, S.C., 'Uitvinders, pioniers en charlatans', Zeemagazijn, #1 jaargang 44, p.15
- Keijzer, S.C., 'Tot het vinden der lengten van oost en west', Zeemagazijn, #3 jaargang 44,

Interviews:

- BNR radio, 3 oktober 2017 :
<https://www.bnr.nl/podcast/eyeopeners/10330767/elektronen-poepende-lamp>
- 'Thematentoonstelling Gamechangers in Scheepvaartmuseum' in De Scheepvaartkrant, 872 week 46-47, 15 november 2017 door Mark van Dijk
<https://content.yudu.com/web/2wzcc/0A2rxkp/SK872/flash/resources/46.htm>

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

- 'Drebbels duikboot en andere innovaties' op Oneindig Noord-Holland, oktober 2017 door Arnoud van Soest <https://onh.nl/verhaal/drebbels-duikboot-en-andere->
- Introductielezing bij The Islands and the Whales, 30 maart 2017 Pathé City
- Introductielezing Collectie Fotografie Het Scheepvaartmuseum, 14 april 2017
- Gamechangers voor Advisory Board IBFA, 2 november
- Gamechangers voor DMC, 6 november

Lezing Cecile Bosman, conservator maritieme kunst

- The cultural significance of "maritime art", op het symposium Ship Ahoy for Maritime Art, 11- 13 oktober 2017 in het Deutsches Schiffahrtsmuseum te Bremerhaven

Bedrijfsvoering

Exploitatieresultaat en toelichting

i. Resultaat kort overzicht, incl. financiële positie

In 2017 is een resultaat behaald van € 701k. Het resultaat is hoger dan begroot door hogere baten uit de kaartverkoop en door lagere besteding aan met name de overige lasten. Conform de richtlijnen in het handboek van OCW worden na resultaatbepaling nog een aantal reserveringen gemaakt:

- Reservering voor toekomstige activiteiten BankGiro Loterij € 174k
- Verplichte dotatie in OCW bestemmingsfonds € 87k

Het resterende saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve (€ 440k) voor uitvoering van het activiteitenplan Blauwdruk 2017-2020.

Het eigen vermogen van het museum bedraagt aan einde van het jaar € 5,6 miljoen euro (in 2016 € 5,7 miljoen). Het eigen vermogen is opgebouwd uit:

- € 4,2 miljoen algemene reserve
- € 0,1 miljoen gereserveerde gelden van OCW.
- € 1,0 miljoen voor toekomstige uitgaven (BankGiro Loterij)
- € 0,2 miljoen voor veiligheid.

De algemene reserve is in 2017 gegroeid van € 0,2 miljoen in 2016 naar € 4,2 miljoen door toevoeging van overige reserves. De reserve wordt voor een groot deel (€3,2 miljoen) aangehouden als risicobuffer, ten behoeve van een mogelijke calamiteit waarbij het museum tijdelijk inkomsten derft. Voor de bepaling van de hoogte van deze buffer conformeert Het Scheepvaartmuseum zich aan de richtlijnen die hiervoor in 2017 zijn opgesteld door de museumvereniging.

De reserves en bestemmingsfondsen van OCW zijn geoormerkt. Het Scheepvaartmuseum streeft er naar deze gelden binnen de cultuurperiode 2017-2020 te besteden aan tentoonstellingen.

ii. Toelichting, inclusief nieuwe erfgoedwet en subsidieafrekening 2013-2016

Met ingang van 1 januari 2017 is de nieuwe erfgoedwet in werking getreden. Dit betekent voor het museum een aantal veranderingen met betrekking tot de subsidiering van de organisatie en de verantwoordelijkheden voor de huisvesting.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

In de jaarrekening zijn drie aparte subsidiestromen opgenomen:

- Subsidie voor het activiteitenplan (BIS)
- Subsidie voor het behoud en beheer van de collectie
- Subsidie voor de huisvesting

De jaarrekening bevat de verantwoording van deze afzonderlijke activiteiten. De baten en lasten zijn toegerekend volgens een kostenplaatssystematiek. Tekorten en overschotten van de activiteiten zijn volgens de regelgeving verantwoord.

De resultaten zijn als volgt:

x €1.000	BIS (publieks activiteiten)	Erfgoedwet (beheer collectie)	Algemeen beheer
Subsidie	1 998	1 450	-
Subsidie huisvesting	3 252	309	316
Overheveling subsidie BIS naar Erfgoedwet	(30)	30	-
Overige inkomsten	5 424	-	1 242
	10 644	1 789	1 558
Lasten	7 935	1 789	3 566
Exploitatieresultaat	2 709	-	(2 008)
	1 686	322	(2 008)
Exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer	1 023	(322)	-

Het positieve resultaat op het BIS activiteitenplan is het gevolg van hogere bezoekersinkomsten en een bewuste keuze van het management om enkele projecten uit te stellen. Dit saldo zal worden besteed conform het opgestelde activiteitenplan 2017-2020.

De tweede kolom toont de baten en lasten voor behoud en beheer van de collectie in het kader van de Erfgoedwet. Het tekort op het exploitatieresultaat voor de collectiefunctie is gedekt door subsidie uit het BIS activiteitenplan over te hevelen naar de collectiefunctie, omdat tekorten niet konden worden onttrokken uit het bestemmingsfonds. Daarnaast is er een "exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer" geïntroduceerd om aan te sluiten op de systematiek van de Museumvereniging om de baten en lasten van algemeen beheer te verdelen over de BIS en de collectiefunctie.

De wijzigingen naar aanleiding van de vaststelling van de subsidie OCW 2013-2016 ad € 823.000 zijn in deze jaarrekening opgenomen als terugbetalingsverplichting aan OCW. In het eigen vermogen zijn via een verloopstaat de wijzigingen in 2017 verwerkt. Ook de vergelijkende cijfers van de subsidiebaten in 2016 zijn aangepast.

iii. Vennootschapsbelasting

Het Scheepvaartmuseum Amsterdam is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. De stichting heeft geopteerd voor integrale belastingplicht als bedoeld in artikel 2 lid 9 Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en wordt in dat kader geacht met haar gehele vermogen een onderneming te drijven. Door te kiezen voor deze optie is het voor het museum mogelijk om positieve resultaten te bestemmen in bestemmingsreserves. Deze bestemmingsreserves moeten binnen vijf jaar benut worden. Indien het museum voldoet aan deze voorwaarde is er geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Het verzoek voor de toepassing van integrale belastingplicht is nog in behandeling bij de belastingdienst.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

iv. ondernemersmodel

Een belangrijke doelstelling van Het Scheepvaartmuseum is een financieel gezonde balans te zoeken tussen museale inkomstenstromen en commerciële inkomsten.

De volgende doelstellingen zijn hiervoor opgenomen in het activiteitenplan "Blauwdruk" voor 2017-2020:

Doelstelling: Cultureel ondernemerschap	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2016
Percentage eigen inkomsten	80%	60%	47%
Museale activiteiten als onderdeel van evenementen	29%	40%	35%

Het ondernemersmodel van Het Scheepvaartmuseum is gebaseerd op verschillende inkomstenstromen, met een solide risicobuffer als achtervang voor calamiteiten. De bezoekersinkomsten stegen afgelopen jaar weer door een flinke groei in de bezoekersaantallen, met name door buitenlandse bezoekers. De projecten van het museum, met name de tentoonstellingen, projectrooms en de zomeractiviteiten worden gefinancierd door middel van een mix van eigen inkomsten, waaronder een groot aantal langdurige relaties met sponsors, fondsen en de BankGiro Loterij.

De BankGiro Loterij is een van de belangrijkste partners van Het Scheepvaartmuseum. Zo ontvangt het museum een jaarlijkse bijdrage van € 400.000. Daarnaast heeft het museum in het verleden verschillende extra bijdrages mogen ontvangen voor de verbouwing van het museum en de restauratie van De Koningssloep. In 2017 ontving het museum een extra bijdrage voor de gerealiseerde VR beleving Dare to Discover.

Door een stelselwijziging is in 2017 ook de toezegging van de BankGiro Loterij van februari 2018 voor het jaar 2017 opgenomen in het bestemmingsfonds BGL. Hierdoor groeit het bestemmingsfonds eenmalig met twee jaarlijkse bijdragen: één keer via de resultatenrekening en één keer via een stelselwijziging rechtstreeks in het bestemmingsfonds.

Onderdeel van de eigen inkomsten zijn ook bijdragen van Het Compagnie Fonds (€ 100k in 2017), Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV (in 2017 € 100k) en de Vereniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum. Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV behartigt de commerciële belangen van het museum door de exploitatie van het restaurant Stalpaert, de museumwinkel en de organisatie van evenementen.

Het percentage eigen inkomsten is in 2017 aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2016. Behalve door de gestegen eigen inkomsten wordt dit ook veroorzaakt door een sterke afname van de subsidie. Het Scheepvaartmuseum ontvangt in het kader van de BIS minder subsidie dan in de voorgaande cultuurperiode 2013-2016. Daarnaast is de subsidie voor huisvesting aanzienlijk lager door het in eigen beheer nemen van het onderhoud aan de panden.

Het museum streeft er ook naar om gasten die deelnemen aan commerciële evenementen zo veel mogelijk kennis te laten maken met het museum door museumbezoek te promoten bij de gasten. Zo hebben in 2017 29% van de evenementbezoekers ook het museum bezocht.

Bij tegenvallende inkomsten van sponsors en/of fondsen worden de projecten waarvoor is geworven opnieuw beoordeeld op uitvoerbaarheid, of worden projecten met minder kosten uitgevoerd. Het Scheepvaartmuseum maakt periodiek een inschatting van de inkomsten uit kaartverkoop. Bij tegenvallende inkomsten worden alternatieve budgetten ingezet voor het variabele deel van de kosten. In 2017 is dit niet voorgevallen.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Risicobeheersing

Risicomanagement is integraal onderdeel van het gevoerde beleid en ligt formeel vast verdeeld in de onderdelen: strategie, operationeel, financieel, financiële verslaggeving en wet- en regelgeving.

De directie is goed op de hoogte van de belangrijkste risico's en onzekerheden binnen de branche en ziet er pro-actief op toe dat de interne risicomanagement- en controlesystemen waarmee de organisatie brede risico's worden beheerst, adequaat werken.

Operationele en financiële risico's (prijs-, liquiditeits-, koers- en renterisico's) zijn vastgelegd in de managementinformatie en worden periodiek geanalyseerd. De bewaking van de financiële positie en het bijstellen op basis van de financiële risico's vindt periodiek plaats. Per kwartaal wordt er een herijkte jaarresultaatprognose opgesteld.

De grootste risico's die de organisatie loopt zijn:

- Tegenvallende bezoekersaantallen en/of teruglopende omzet, waardoor de financiële positie kan worden verzwakt. De volgende maatregelen zijn hiervoor getroffen:
 - o het museum bewaakt de jaarresultaten periodiek gedurende het jaar door het opstellen van resultaat- en liquiditeitsprognoses. Deze prognoses en mogelijke acties die hieruit voortvloeien worden besproken met de Raad van Toezicht.
 - o opstellen van een vermogensbeleid waarin de hoogte van de vereiste buffers voor risico en continuïteit worden gedefinieerd.

- Tegenvallers in de dekking van de huisvestingskosten.

De verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van de huisvesting is per 1 januari 2017 naar Het Scheepvaartmuseum overgedragen in het kader van de nieuwe erfgoedwet.

Het voornaamste risico bestaat uit de bestendigheid van subsidiering door het Rijk, zodat de meerjarenplannen uitgevoerd kunnen worden. Daarnaast is de nieuwe huurovereenkomst met het Rijksvastgoedbedrijf (vanaf 1 januari 2017) nog niet overeengekomen. De relatie met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) is meer op afstand gekomen door de nieuwe erfgoedwet, echter de financiële en operationele afwikkeling van onderhoud en vervanging dat nog voor rekening komt van het RVB, dient op sommige punten nog plaats te vinden. De huursom verschuldigd aan het RVB over 2017 is als schuld opgenomen.

De volgende maatregelen zijn getroffen:

- o Er is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld dat in 2017 is opgenomen in de planning & control cyclus
- o De formatie van de organisatie is uitgebreid; er is een cluster bedrijfsvoering gevormd waaronder gebouwbeheer valt. Ook is er een hoofd bedrijfsvoering aangetrokken.
- o Per 1 januari 2017 zal een nieuwe huurovereenkomst worden aangegaan met het Rijksvastgoedbedrijf, waarin risico's die voortvloeien uit onderhoud in eerdere periodes zijn gemitigeerd. Deze huurovereenkomst is nog niet getekend bij het opmaken van deze jaarrekening.
- o (Europese) aanbesteding van contracten voor onderhoud, om het onderhoudsplan te kunnen uitvoeren.

- Niet (volledig) nakomen van de prestatieafspraken met OCW in het kader van de culturele BIS infrastructuur, met mogelijke korting op subsidie tot gevolg.

o In deze jaarrekening heeft het museum een uitgebreide toelichting gegeven aan OCW over de prestaties in 2017. Het museum schat in dat deze toelichting voldoende zekerheid biedt.

- Veranderingen in de bekostiging van de subsidie in het kader van de erfgoedwet.

o Dit risico is door de individuele musea niet te mitigeren. Met de museumvereniging en OCW is gezamenlijk gewerkt aan een nieuwe bekostigingssystematiek. Deze systematiek is inmiddels grotendeels opgenomen in het handboek van OCW.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

- Tekortkomingen in het ICT beleid, beveiliging en waarborgen van privacy met betrekking tot de wet datalekken en de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG).

De risico's zijn erkend in de managementletter van de accountant. In 2018 zullen hiervoor adequate procedures worden opgesteld en uitgevoerd.

- Scheiding van functies (in systemen)

In 2018 zullen de bevoegdheden op het gebied van inkoop en kassa opnieuw worden beoordeeld. Er zullen vaker controles op systemen worden uitgevoerd om de bevoegdheden te blijven monitoren.

Huisvesting

Het museum is in het kader van de Erfgoedwet verantwoordelijk voor haar huisvesting in 's Lands Zeemagazijn en de bijbehorende depots en heeft hiervoor een meerjarig onderhoudsplan opgesteld. Het museum heeft gekozen voor een model waarin de eigen afdeling gebouwbeheer de regie voert en de onderhoudswerkzaamheden voornamelijk worden uitgevoerd door externe partijen. In 2017 is via een Europese aanbesteding een overeenkomst met een installateur afgesloten. De verzekering voor brand is door het museum afgesloten.

In de jaarrekening is een onderhoudsvoorziening gevormd op basis van het meerjarig onderhoudsplan. Daarnaast heeft het museum het saldo van de subsidie voor huisvesting na aftrek van alle kosten, zoals voorgeschreven, als een langlopende schuld opgenomen (nog te besteden huisvesting OCW). Deze schuld is bedoeld om te sparen voor toekomstige vervangingen aan de panden. De schuld is eind 2017 € 428k en is voor een groot deel toereikend om in de toekomst vervangingen te bekostigen.

Veiligheidsplan

Het Scheepvaartmuseum heeft een integraal veiligheidsplan, uitgewerkt in organisatorische, bouwkundige en elektrotechnische maatregelen die zorgen dat onveilige situaties tot het minimum worden beperkt. Het integrale veiligheidsplan draagt er toe bij dat het Scheepvaartmuseum zijn kernactiviteiten permanent kan uitvoeren. Het bedrijfshulpverlening- en ontruimingsplan vormen samen het calamiteitenplan en zijn onderdeel van het veiligheidsplan.

Het veiligheidsplan Horeca is nieuw toegevoegd en maakt deel uit van de horecavergunning. Deze is in 2017 akkoord bevonden door de Gemeente Amsterdam.

Organisatie

Organsatiestructuur

De directie en Raad van Toezicht van de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam vormen het bestuur en van daaruit de directie en Raad van Toezicht van Het Scheepvaartmuseum Enterprise. De Raad van Toezicht en de directie hanteren de principes van goed bestuur zoals in de Governance Code Cultuur samengevat. In de reglementen voor de Raad van Toezicht en de directie zijn de verantwoordelijkheden, taken en de manier van samenwerken vastgelegd. Deze worden in 2018 geactualiseerd.

Het Scheepvaartmuseum heeft eind 2017 een meerjarige programmering tentoonstellingen voor de periode 2018-2022 opgezet en is gestart met het implementeren van een nieuwe organisatie- en overlegstructuur.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Mede n.a.v. het vertrek (pensioen) van Henk Dessens als directeur Collecties is er gekeken naar een nieuwe organisatiestructuur en invulling van de verschillende (staf-)afdelingen. In goed overleg met de ondernemingsraad en Raad van Toezicht is deze structuurwijziging eind oktober 2017 afgerond met de vaststelling van een nieuw organogram met drie grote clusters: museale zaken, bedrijfsvoering en commerciële zaken. De invoering van de erfgoedwet ligt mede ten grondslag aan de invoering van de nieuwe tak bedrijfsvoering.

Het cluster museale zaken valt onder de verantwoordelijkheid van Vera Carasso; na een a.i. periode als opvolger van de directeur Collecties is zij per 1 oktober 2017 benoemd tot directeur museale zaken.

Het Scheepvaartmuseum stelt zich als doel een inspirerende en motiverende werkgever te zijn door middel van de volgende kengetallen:

Doelstelling: Motiverende werkgever	Realisatie 2017	Activiteiten plan 2020	Realisatie 2016
Percentage ziekteverzuim	5.85%	4.50%	5.11%
Gebruik tool Careerplanner*	n.v.t.	100%	83%

* online tool voor ontwikkel- en coaching trajecten medewerkers

Het Scheepvaartmuseum hecht er waarde aan een inspirerende werkomgeving te bieden en stimuleert en begeleidt medewerkers bij hun ontwikkeling.

Daarnaast voert Het Scheepvaartmuseum een actief en preventief verzuimbeleid. In 2017 is het percentage ziekteverzuim t.o.v. 2016 licht gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt door een aantal langdurig zieken, waarbij de klachten overigens niet werk-gerelateerd zijn. Het kort verzuim wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Met alle medewerkers die zich binnen 12 maanden voor de 3e keer ziekmelden voert Het Scheepvaartmuseum een verzuimgesprek tussen medewerker, leidinggevende en HR. Deze gesprekken geven geen aanleiding tot verdere maatregelen of een aanpassing van het verzuimbeleid.

De tool Careerplanner is de afgelopen jaren gebruikt voor het vastleggen van de jaargesprekken van de medewerkers om op die manier hun ontwikkeling te registreren. Aangezien de leverancier van deze online tool het programma niet langer ondersteunt heeft Het Scheepvaartmuseum besloten dit contract te beëindigen. Uiteraard was het gebruik van de tool geen doel op zich, maar gaat om het monitoren van de ontwikkeling van medewerkers. De jaargesprekken van 2018 worden geregistreerd op specifiek hiervoor ontwikkelde formulieren, waarbij veel aandacht is voor resultaatafspraken, competenties en opleidingsbehoefte. In de loop van 2018 zal HR in samenwerking met de ondernemingsraad een nieuw systeem of nieuwe tool selecteren, waarmee vanaf 2019 de ontwikkeling van medewerkers kan worden vastgelegd. De doelstelling blijft staan: in 2020 is bij 100% van de medewerkers de ontwikkeling geregistreerd.

Er is in de begroting voor 2018 extra budget vrijgemaakt om te investeren in opleiding en training. In overleg met leidinggevend en medewerkers worden uit dit budget zowel team trainingen als individuele opleidingen betaald. De behoefte aan training en opleiding is vast onderdeel van de jaargesprekken met de medewerkers.

Het Scheepvaartmuseum volgt bij betaling aan kunstenaars de richtlijnen van het Mondriaan Fonds.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Raad van Toezicht

De Wet Normering Topinkomens is van toepassing. Het Scheepvaartmuseum voldoet aan de norm; zie toelichting blz. 57.

De Raad van Toezicht heeft op 31 maart 2017 twee nieuwe leden benoemd: Mw. Drs. E. (Emily) Ansenk en dhr. Ir. I.M. (Isaïc) Kalisvaart. Voorzitter Mr. Wopke Hoekstra is na zijn benoeming tot minister van Financiën (oktober 2017) afgetreden en opgevolgd door Vice-admiraal bd Matthieu J.M. Borsboom, lid van de Raad van Toezicht sinds 2013.

Ir. Anton Valk, die de rol van voorzitter tijdelijk waarnam na het vertrek van Wopke Hoekstra, is benoemd tot vice-voorzitter van de Raad.

Samenstelling Raad van Toezicht in 2017	Benoeming	Her benoeming	Aftreden
Voorzitter:			
Dhr. Mr. W.B. Hoekstra	2016	2020	okt'17
Dhr. M.J.M. Borsboom, Vice-admiraal bd	2013	2017	2021
Dhr. ir. A.J.M. Valk CBE	2014	2018	2022
Leden:			
Mw. Ir. M. Tiemstra	2010	2014	2018
Mw. Mr. T.L. Nagel	2011	2015	2019
Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA	2017	2021	2025
Mw. Drs. E. Ansenk	2017	2021	2025

Samenstelling directie:

Algemeen directeur: dhr. M. Huijser

Directeur museale zaken: Mw. V. Carasso

De Raad van Toezicht heeft in 2017 zes keer vergaderd. Er is geen frequente afwezigheid van een van de leden geconstateerd. Naast de reguliere agendapunten lag in 2017 de focus op:

- Nieuwe organisatiestructuur
- Monitoring en ondersteuning algemeen directeur
- Monitoring en ondersteuning ondernemingsraad en managementteam
- Werving en selectie nieuwe leden Raad van Toezicht
- Mecenaat, ontwikkeling en strategie
- Ontwikkeling Marineterrein
- De nieuwe situatie met betrekking tot gebouwbeheer in verband met invoering van de erfgoedwet.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Code Cultural Governance

Principe 1: Het bestuur is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de Governance Code Cultuur.

- De wijze waarop Het Scheepvaartmuseum de Code toepast, sluit aan bij de doelstelling, omvang en werkwijze van het museum;
- Wanneer het museum afwijkt van de principes van de Code wordt hiervan melding gemaakt in de jaarrekening;
- De Code is besproken in de vergadering van de Raad van Toezicht;
- De jaarrekening wordt gepubliceerd op de website van het museum.

Principe 2: Het bestuur kiest het besturingsmodel van de organisatie bewust.

- Het museum hanteert het Raad-van-Toezicht-besturingsmodel;
- De directie vormt het bestuur van Het Scheepvaartmuseum, de algemeen directeur is statutair bestuurder.

Principe 3: Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie. Het bestuur is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze.

- Omdat er één directeur-bestuurder is, is er geen collectief bestuursreglement maar een directiereglement; het directiereglement wordt in 2018 aangepast i.v.m. wijzigingen in de samenstelling van de directie en de taakverdeling.
- De directie overlegt tweewekelijks met het managementteam. Strategische besluiten en belangrijke beleidsbeslissingen worden hier besproken en voor accordering aan de Raad van Toezicht voorgelegd
- De directeur-bestuurder heeft minimaal vier keer per jaar een overleg met de ondernemingsraad. I.v.m. de herstructurering van de organisatie heeft dit overleg in 2017 acht keer plaatsgevonden.

Principe 4: De Raad van Toezicht stelt rechtspositie en bezoldiging van het bestuur zorgvuldig vast en is hierover zo open mogelijk.

- Het Scheepvaartmuseum valt onder de Wet Normering Topinkomens (WNT) en meldt informatie over beloning van de directie in de jaarrekening;
- De Raad van Toezicht houdt bij de beloning van de directie rekening met de maximale hoogte conform de WNT,

Principe 5: De Raad van Toezicht legt zijn taken, verantwoordelijkheden en werkwijze vast en handelt daarnaar.

- Het toezicht door de Raad vindt op twee momenten plaats; de missie, strategie, beleidsplan en begroting wordt vooraf ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Achteraf beoordeelt de Raad van Toezicht het bestuur en de organisatie en keurt het jaarverslag goed.
- De Raad van Toezicht kent een vast aantal onderwerpen die in ieder geval tot het toezicht behoren, zoals realisatie van doelstellingen en resultaatafspraken met het Ministerie van OCW, strategie, risicobeheer en financieel beleid.
- De Raad van Toezicht heeft een auditcommissie ingesteld, waarin financieel beleid en risicobeheer worden voorbesproken voordat dit wordt voorgelegd aan de Raad;
- Het raad-van-toezicht-reglement beschrijft de samenstelling van de Raad, de onderlinge portefeuilleverdeling, de werkwijze van de Raad, de omgang met de directeur-bestuurder en het profiel van de Raad.
- De Raad heeft in april 2017 tijdens een tweedaagse vergaderd, deels buiten aanwezigheid van de directie, om haar eigen functioneren te bespreken;
- De directeur-bestuurder heeft maandelijks overleg met de voorzitter van de Raad van Toezicht en periodiek met de individuele leden van de Raad;

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

- Een van de leden van de Raad van Toezicht is contactpersoon voor de ondernemingsraad. Dit was in 2017 Margriet Tiemstra.
- Tweemaal per jaar vindt er een overleg plaats tussen ondernemingsraad en een lid van de Raad van Toezicht waarbij de algemene gang van zaken (AGVZ) wordt besproken en het functioneren van directie, managementteam en organisatie in het algemeen. Bij dit overleg is gedeeltelijk ook de directeur-bestuurder aanwezig.
- Jaarlijks bespreekt de Raad van Toezicht het functioneren van de directeur-bestuurder. Er heeft een evaluatie en beoordelingsgesprek in december 2017 plaatsgevonden met twee leden van de Raad. De gemaakte afspraken voor 2018 zijn in een werkdocument vastgelegd

Principe 6: De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling: hij waarborgt deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid

- Bij een nieuwe benoeming wordt de profielschets van de Raad van Toezicht besproken.
- Elk lid kan het beleid op hoofdlijnen beoordelen en heeft daarnaast enkele specifieke competenties en/of netwerken. De competenties zijn:
 - o -Governance (afgevaardigde RvT: Matthieu Borsboom en Anton Valk)
 - o -Strategie (afgevaardigde RvT: Matthieu Borsboom en Anton Valk)
 - o -Financiën (afgevaardigden RvT: Tanja Nagel en Margriet Tiemstra)
 - o -Gebouwbeheer (afgevaardigden RvT: Isaäc Kalisvaart en Matthieu Borsboom)
 - o -Risicobeheersing (afgevaardigden RvT: Tanja Nagel en Margriet Tiemstra)
 - o -Organisatie (afgevaardigden RvT: Margriet Tiemstra)
- De vacatures op het gebied van vastgoed en museale zaken zijn in 2017 respectievelijk ingevuld door Isaäc Kalisvaart (voormalig lid van de Hoofddirectie van Rabo Vastgoedgroep) en Emily Ansenk (directeur Kunsthal Rotterdam).

Principe 7: De Raad van Toezicht geeft van te voren aan welke inzet er van zijn leden wordt verwacht en welke eventuele vergoeding daartegenover staat

- Van leden wordt verwacht dat zij in principe alle vergaderingen bijwonen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn, die dit niet mogelijk maken;
- De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen beloning, maar mogen wel jaarlijks 500 euro en reiskosten declareren;
- De voorzitter bereidt met de directeur-bestuurder de agenda voor, leidt de vergaderingen, zorgt voor de juiste informatievoorziening en zorgvuldige besluitvorming en ziet toe op het functioneren van de Raad van Toezicht.
- De Raad van Toezicht kent geen formele secretaris maar wordt ondersteunt door de directie-assistent van het museum.

Principe 8: Toezichthouders en bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstrengeling. De raad van toezicht ziet hier op toe.

- Nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht en directie worden in de jaarrekening vermeld;
- De reglementen van de Raad van Toezicht zullen in 2018 in lijn worden gebracht met de Code door het opnemen van bepalingen hoe te handelen bij mogelijke belangenverstrengeling. Ook de relatie met gelieerde partijen zal worden herijkt.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Principe 9: Het bestuur is verantwoordelijk voor financieel beleid en risicobeheer door sluitende interne procedures en externe controle

- De directie en de Raad van Toezicht ontvangen maandelijks een dashboard met financiële kengetallen;
- De directie bespreekt in mei en in september financiële jaarprognoses voor de rest van het jaar met de Raad van Toezicht;
- De accountant is aanwezig bij de vergadering van de auditcommissie en van de Raad van Toezicht waarin de jaarrekening wordt besproken. Tijdens deze vergaderingen wordt ook het accountantsrapport besproken. In 2018 heeft de accountant alleen de vergadering van de auditcommissie bijgewoond voor de bespreking van de jaarrekening 2017;
- 1 x per jaar stelt de accountant de managementletter op. De reactie van Het Scheepvaartmuseum op de managementletter wordt door de directie in overleg met de auditcommissie opgesteld.

Code culturele diversiteit

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2017 op het gebied van haar diversiteitsbeleid onder andere de volgende acties ondernomen

In alle vacatures die worden uitgezet is specifiek aandacht voor diversiteit. In vacatureteksten wordt de volgende zin toegevoegd: Het Scheepvaartmuseum streeft ernaar om met haar personeelsbestand een afspiegeling te zijn van de Nederlandse samenleving. In dat kader hopen wij van harte sollicitaties te ontvangen van kandidaten met diverse culturele achtergronden.

Er is contact gelegd met de Gemeente Amsterdam om samen te werken bij het plaatsen van statushouders. Dit heeft geresulteerd in een betaalde baan en een vrijwilligersbaan. Deze zijn beiden succesvol ingevuld met kandidaten afkomstig uit Syrië.

Bij benadering 18% van de medewerker heeft (gedeeltelijk) een niet-Nederlandse achtergrond.

NB: in verband met de privacy is dit cijfer globaal, er worden geen gegevens over achtergrond geregistreerd.

De code diversiteit benadrukt dat het binnenhalen van medewerkers met diverse achtergronden alleen zin heeft als het ook lukt om ze vervolgens voor je organisatie te behouden. De kans van slagen hierop is groter naarmate collega's met verschillende achtergronden, leeftijden, opleidingsniveaus en werkgebieden elkaar beter leren kennen en begrijpen. In dit kader is er budget vrijgemaakt voor diverse activiteiten. Twee voorbeelden daarvan zijn:

- een ontbijt met speeddates; tijdens een uitgebreid ontbijt ontmoeten medewerkers iedere 10 minuten een andere collega;
- deel je talent; collega's geven aan andere collega's een workshop in iets wat ze leuk vinden of waar ze goed in zijn.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Gelieerde instellingen

a. Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise (HSME) en HSME BV

Het Scheepvaartmuseum heeft de zakelijke exploitatie ondergebracht in de Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise (HSME). Daarnaast is Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV (HSME BV) opgericht op 30 december 2016.

HSME BV verzorgt vanaf 1 januari 2016 de commerciële exploitatie van Het Scheepvaartmuseum. De Stichting HSME is 100% aandeelhouder van HSME BV.

HSME BV geeft uitvoering aan de plannen van Het Scheepvaartmuseum om de commerciële exploitatie onder eigen regie uit te voeren. Hieronder vallen het publieksrestaurant, de winkel en de catering.

Daarnaast levert HSME BV diensten aan het museum, vooral m.b.t. publieksopvang, organisatie van relatie-ontvangsten en evenementen.

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2011 de start van Stichting HSME financieel ondersteund met een lening. In 2017 is de zesde termijn van deze tienjarige lening afgelost. Net als in 2016 is er in 2017 door HSME BV een gift aan het museum verstrekt van € 100.000 die voor het museum vrij besteedbaar is.

Het vermogen van HSME BV zal naar verwachting verder blijven groeien en zal worden benut om de vermogens van de Stichting HSME (VOC-schip) en Het Scheepvaartmuseum te versterken.

De directie heeft er alle vertrouwen in dat, op basis van het resultaat van de afgelopen jaren en de meerjaren liquiditeits prognose, er jaarlijks een gift kan worden gedaan aan Het Scheepvaartmuseum en het eigen vermogen verder kan worden versterkt.

Vereeniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum

De Vereeniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum (VNHSM) is geen gelieerde partij in de zin van de richtlijnen voor de jaarrekening. VNHSM heeft een eigen bestuur waarin het museum geen invloed uitoefent of kan uitoefenen. De Vereeniging is eigenaar van de collectie en heeft deze als bruikleen ter beschikking gesteld aan de staat. De staat heeft de collectie in beheer gegeven bij Het Scheepvaartmuseum. In 2017 zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd voor de leden waaronder het jaarlijkse maritiem symposium en de algemene leden vergadering.

Het Compagniefonds

Het Compagniefonds (HCF) is in 2008 opgericht om particulieren actief en duurzaam bij het museum te betrekken in de rol van mecenas en ambassadeur. Het fonds biedt de mogelijkheid kapitaal te vormen om zowel voor de korte als de lange termijn museale projecten mogelijk te maken.

De stichting heeft een van het museum onafhankelijk bestuur. Het Compagniefonds heeft in 2017 een donatie van € 100.000 gedaan voor de realisatie van het VR project Dare to Discover.

Bestuursverslag 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Vooruitblik

In de programmering 2017-2020 verbindt Het Scheepvaartmuseum herkenbare jaarthema's aan de hoofdthema's van het zeewaartse verhaal:

- In 2018 Voorwaarts I Nederlanders en de wereld en Nederland als maritieme natie
- In 2019 Waterpeil I De zee als nieuwe uitdaging
- In 2020 Maritieme familiebedrijven

Bovengenoemde jaarthema's zijn verder uitgewerkt en scherper geformuleerd

In 2018 zullen de volgende tentoonstellingen worden gerealiseerd in relatie tot het genoemde jaarthema:

- Sjoerd Knibbeler, beeldend kunstenaar die reflecteert op de tentoonstelling Gamechangers;
- Hans op de Beeck, beeldend kunstenaar met de tentoonstelling Sea of tranquillity;
- Een tentoonstelling over Nederlands-Indië en de periode rond WOII, met als aansprekend beeld het motorschip Oranje. Het Scheepvaartmuseum maakt deze tentoonstelling in de vorm van een drieluik:

o Het schip als ooggetuige op het wereldtoneel

o Repatriëring uit Nederlands-Indië en Indonesië, een film van Coen Verbraak in opdracht van Het Scheepvaartmuseum.

o Opdracht aan een nader te bepalen Indonesische kunstenaar, een reflectie op de koloniale context van Indonesië.

Daarnaast zullen er een aantal vaste opstellingen worden vernieuwd waaronder de atlassen en de wereldkaart van de Blaeu en zal het Open Pleyn worden heringericht

In 2018 zal extra worden geïnvesteerd in projecten en marketingactiviteiten:

x €1.000	2018
Publieksinkomsten	2 622
Sponsorinkomsten	160
Indirecte inkomsten	420
Bijdrage uit private middelen	660
OCW	7 812
	11 674
Salarislasten	3 884
Afschrijvingen	163
Huisvestingslasten	4 391
Overige lasten	2 717
Projectlasten	803
	11 958
Resultaat	(284)

Met de nieuwe organisatiestructuur, een deels vernieuwd managementteam en een nieuwe overlegstructuur heeft het museum veel vertrouwen om de doelstellingen van 2018 te realiseren.

Jaarrekening 2017

Balans per 31 december 2017

	31 dec 2017	31 dec 2016
ACTIVA		
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
Gebouwen	57 853	0
Overstag	1 523 732	2 631 870
Bedrijfsinstallaties	2 929 766	3 638 091
Andere bedrijfsmiddelen	601 132	669 917
	5 112 483	6 939 878
Financiële vaste activa		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	240 000	320 000
	240 000	320 000
Vlottende activa		
Voorraden		
Voorraad	14 132	42 375
	14 132	42 375
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	324 729	294 613
Vorderingen op groepsmaatschappijen	80 000	80 000
Omzetbelasting	785 627	266 883
Overige vorderingen	834 035	722 246
Vooruitbetaalde kosten	47 133	19 942
	2 071 524	1 383 684
Liquide middelen		
Rekening courant bank	1 889 917	456 667
Spaarrekeningen	7 566 582	5 686 708
Kas	56 545	48 079
Kruisposten	23 418	27 737
	9 536 462	6 219 191
	16 974 601	14 905 128

Balans per 31 december 2017

	31 dec 2017	31 dec 2016
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	4 241 045	196 506
Vervangingsreserve bedrijfsinstallaties	0	3 782 963
Bestemmingsfonds OCW	86 241	152 046
Bestemmingsfonds huisvesting OCW	0	492 382
Bestemmingsfonds Veiligheid depot	205 000	205 000
Bestemmingsfonds BGL	1 026 081	852 110
	5 558 367	5 681 007
Voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud Schepen	50 042	50 042
Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie	533 837	650 000
Voorziening Gebouwen	431 952	0
Overige voorzieningen	19 648	18 101
	1 035 479	718 143
Langlopende schulden		
Egalisatievoorziening investeringssubsidie	4 743 743	6 558 025
Overige langlopende schulden	419 641	0
	5 163 384	6 558 025
Kortlopende schulden		
Schulden aan groepsmaatschappijen	59 128	67 834
Vooruitontvangen bedragen	150 000	760 000
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	3 453 292	374 902
Loonbelasting	118 049	127 926
Schulden ter zake van pensioenen	11 402	20 285
Overige schulden	1 146 344	339 405
Overlopende passiva	279 156	257 601
	5 217 371	1 947 953
	16 974 601	14 905 128

Resultatenrekening over 2017

	2017	Begroting 2017	2016
Eigen Inkomsten			
Publieksinkomsten binnenland			
Kaartverkoop	2 559 847	2 387 121	2 128 869
Overige publieksinkomsten	203 506	170 000	195 195
Totaal publieksinkomsten (1)	2 763 353	2 557 121	2 324 064
Sponsorinkomsten	81 269	152 000	169 660
Overige directe inkomsten	1 179	-	3 217
Totaal overige directe inkomsten (2)	82 448	152 000	172 877
Totaal directe inkomsten (1+2)	2 845 801	2 709 121	2 496 941
Indirecte inkomsten	473 066	450 000	751 894
Private middelen - particulieren	301 874	483 537	334 686
Private middelen - bedrijven	172 469	172 367	197 077
Private middelen - private fondsen	885 951	349 392	258 392
Private middelen - goede doelenloterijen	1 141 119	1 371 282	529 305
Totaal bijdrage uit private middelen	2 501 413	2 376 578	1 319 460
Totaal eigen inkomsten	5 820 280	5 535 699	4 568 295
Subsidies			
Totaal structureel OCW	7 325 485	7 674 163	9 710 416
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	1 997 901	1 960 148	3 600 227
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	3 877 906	4 291 731	6 110 189
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1 449 678	1 422 284	-
Totaal structureel Provincie	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-
Totaal structurele subsidies	7 325 485	7 674 163	9 710 416
Incidentele publieke subsidies	845 201	791 550	1 061 762
Totaal subsidies	8 170 686	8 465 713	10 772 178
Totale baten	13 990 966	14 001 412	15 340 473
Lasten			
Personeelskosten	4 155 894	4 065 886	3 919 283
Huisvestingslasten	4 056 762	4 736 690	5 345 178
Afschrijvingen	2 013 135	1 399 378	1 751 399
Aankopen	2 583	-	125 236
Overige lasten	3 076 845	3 814 458	2 844 338
Totaal lasten	13 305 219	14 016 412	13 985 434

Resultatenrekening over 2017

	2017	Begroting 2017	2016
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	685 747	-15 000	1 355 039
Saldo rentebaten / -lasten	14 928	15 000	25 193
EXPLOITATIERESULTAAT	700 675	0	1 380 232
Bestemmingsresultaat			
Mutatie bestemmingsfonds OCW	86 241		55 128
Mutatie bestemmingsfonds BankGiroLoterij	173 971		95 947
Mutatie bestemmingsfonds brandveiligheid Depot	0		205 000
Mutatie vervangingsreserve bedrijfsinstallaties	0		581 894
Mutatie bestemmingsfonds huisvesting OCW	0		409 166
Mutatie algemene reserve	440 463		33 097
Personeel en vrijwilligers			
Specificatie personeelslasten	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
	€ fte	€ fte	€ fte
1 1 Waaran vast contract	2 671 782 45 63	2 685 886 49 50	2 591 308 45 29
2 2 Waaran tijdelijk contract	900 214 13 81	1 000 000 14 80	671 744 16 89
3 3 Waavan inhuur*	583 898 -	380 000 -	656 231 -
	4 155 894 59 44	4 065 886 64 30	3 919 283 62 18
Waanvan inhuur Schoonmaak**	263 367	310 000	256 639
4 4 Personeelslasten totaal	4 419 261 59 44	4 375 886 64 30	4 175 922 62 18
Vrijwilligers	aantal	aantal	aantal
5 5 Vrijwilligers fte	6 35	6 00	4 12
6 6 Vrijwilligers personen	35 00	30 00	14 00

* Inhuur is inclusief doorbelaste uren beveiliging (€ 95 470).

** Inhuur schoonmaak is gerubriceerd onder de gebouwkosten

Functionele resultatenrekening over 2017

	2017	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten binnenland	2 763 353	2 760 471	66	2 816
Kaartverkoop	2 559 847	2 559 847		
Overige publieksinkomsten	203 506	200 624	66	2 816
Totaal publieksinkomsten (1)	2 763 353	2 760 471	66	2 816
Sponsorinkomsten	81 269	81 269		
Overige directe inkomsten	1 179	1 179	-	
Totaal overige directe inkomsten (2)	82 448	82 448	-	-
Totaal directe inkomsten (1+2)	2 845 801	2 842 919	66	2 816
Indirecte inkomsten	473 066	393		472 673
Private middelen - particulieren	301 874	301 874		-
Private middelen - bedrijven	172 469	172 469		-
Private middelen - private fondsen	885 951	885 951		-
Private middelen - goede doelenloterijen	1 141 119	1 141 119		-
Totaal bijdrage uit private middelen	2 501 413	2 501 413	-	-
Totaal eigen inkomsten	5 820 280	5 344 725	66	475 489
Totaal structureel OCW	7 325 485	5 220 162	1 789 061	316 262
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	1 997 901	1 967 853	30 048	
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	3 877 906	3 252 309	309 335	316 262
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1 449 678		1 449 678	
Totaal structureel Provincie	-			
Totaal structureel Gemeente	-			
Totaal structureel publieke subsidie overig	-			
Totale structurele subsidies	7 325 485	5 220 162	1 789 061	316 262
Incidentele publieke subsidies	845 201	78 651		766 550
Totale baten	13 990 966	10 643 538	1 789 127	1 558 301

Functionele resultatenrekening over 2017

	2017	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Lasten				
Personeelskosten	4 155 894	1 704 488	1 385 834	1 065 572
Huisvestingslasten	4 056 762	2 912 848	292 830	851 084
Afschrijvingen	2 013 135	1 111 489	163	901 483
Aankopen	2 583		2 583	
Overige lasten	3 076 845	2 205 948	107 717	763 180
Totaal lasten	13 305 219	7 934 773	1 789 127	3 581 319
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	685 747	2 708 765	0	-2 023 018
Saldo rentebaten / -lasten	14 928			14 928
Exploitatieresultaat	700 675	2 708 765	0	-2 008 090
Verdeling baten en lasten algemeen beheer	0	1 686 072	322 018	-2 008 090
Exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer	700 675	1 022 693	-322 018	0

Kasstroom over 2017

	2017 EUR	2016 EUR
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	685 747	1 355 039
Aanpassingen voor:		
· Afschrijvingen	2 013 135	1 751 398
· Mutatie voorzieningen	317 336	-5 446
· Mutatie in werkkapitaal	2 609 820	198 549
· Vrijval langlopende schulden	-1 394 641	-1 553 302
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	4 231 397	1 746 238
Ontvangen interest	14 928	25 193
Betaalde interest	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	4 246 325	1 771 431
Investerings in:		
· Materiële vaste activa	-185 740	-318 264
- Mutatie activa in uitvoering	0	257 550
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investerings-activiteiten	-185 740	-60 714
Aflossing langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financierings-activiteiten	-743 314	480 000
Mutatie vermogencomponenten	-823 314	400 000
Ontvangen uit aflossingen	80 000	80 000
Netto-kasstroom	3 317 271	2 190 717
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen	0	0
Mutatie geldmiddelen	3 317 271	2 190 717

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Doelstelling en voornaamste activiteiten

De Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam, statutair gevestigd te Amsterdam is opgericht d.d. 16 december 1994. De stichting heeft ten doel: bij een zo breed mogelijk publiek de belangstelling voor en het inzicht in alle aspecten van de Nederlandse maritieme cultuur, geschiedenis en kunst, mede in internationaal verband, te bevorderen.

Toegepaste standaarden handboek

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020. De richtlijnen in dit handboek sluiten zoveel mogelijk aan op de bepalingen van Titel 9 BW2 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 640). De in het handboek gestelde eisen beogen enerzijds duidelijkheid te bieden aan de instellingen zelf en anderzijds uniformiteit te bevorderen in de presentatie en aan de te leveren (financiële) gegevens.

Consolidatie en gelieerde partijen

Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum is bestuurder van Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise waardoor op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving de gegevens van deze stichting zouden moeten worden geconsolideerd. Voor de verantwoording aan het ministerie van OCW is consolidatie niet toegestaan, de enkelvoudige jaarrekening van de instelling is bepalend voor de digitale invoer, de resultaten van de dochteronderneming moeten wel worden ingestuurd naar het ministerie van OCW.

Begroting 2017

Op 20 september 2016 is de meerjaren subsidie 2017 – 2020 vastgesteld. De subsidieverlening culturele basisinfrastructuur voor de periode 2017 - 2020 is vastgesteld op € 7.840.592. De subsidieverlening Erfgoedwet is vastgesteld op € 5.714.015 voor 2017. De subsidieverlening Erfgoedwet wordt jaarlijks vastgesteld.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Collectie

De collectie is niet gewaardeerd op de balans. De collectie is grotendeels eigendom van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum en is in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden. Het museum draagt zorg voor het beheer van en onderzoek aan de collectie.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de exploitatierekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Personele lasten zijn verantwoord in overeenstemming met het normenkader van de Beleidsregels Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen en/of toelichting in de jaarrekening bij de jaarrekeningpost. De vergelijkende cijfers zijn aangepast aan de huidige presentatie. Dit heeft geen gevolgen gehad voor het resultaat en/of eigen vermogen.

Stelselwijziging

Het Scheepvaartmuseum heeft een stelselwijziging doorgevoerd doordat de verslaggevingsvoorschriften zijn aangepast voor het moment van verwerking van baten uit loterijen. Voorheen was de keuzemogelijkheid om de bijdragen uit nationale loterijen te verwerken in het jaar waarin de bate uit de actie van derden is ontvangen dan wel door die derde is toegezegd. Het Scheepvaartmuseum paste de eerste verwerkingswijze toe door de bate te verwerken op het moment dat de bate is ontvangen. Deze verwerkingswijze is volgens de gewijzigde verslaggevingsvoorschriften niet meer mogelijk. Het Scheepvaartmuseum heeft zijn grondslag aangepast en de stelselwijziging doorgevoerd. Met terugwerkende kracht is de aanpassing doorgevoerd. Dit betekent een herrekening van het eigen vermogen aan het einde van het voorgaand boekjaar op basis van de gewijzigde grondslag en de herrekening (cumulatief effect) ad € 400.000 als rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen (in bestemmingsfonds BGL) doorgevoerd en zijn de vergelijkende cijfers daarop aangepast.

Grondslagen voor de Categoriele en functionele jaarrekening

De functionele jaarrekening is opgesteld door allocatie van baten en lasten naar de verschillende functies conform het handboek van OCW. De functies zijn onderverdeeld naar publieksactiviteiten en overige activiteiten, collectiebeheer en algemeen beheer. Het museum volgt voor de allocatie van de baten en lasten naar deze functies de instructies uit het handboek OCW. Op bladzijde 60 onder de toelichting op de functionele jaarrekening is een nadere toelichting opgenomen over toewijzing van de baten en lasten.

Het exploitatieresultaat van de functies worden naar rato toegerekend aan de bestemmingsfondsen in het geval van een positief resultaat. In het geval van een negatief exploitatieresultaat zal er naar rato worden onttrokken uit de bestemmingsfondsen. Indien na uitvoering van de taken zoals vastgelegd in respectievelijk de regelingen voor het specifiek cultuurbeleid en de Erfgoedwet het resultaat van het boekjaar positief is, kan het resterende saldo worden overgeheveld naar respectievelijk de publieksfunctie en de collectiefunctie. Indien er geen saldo aanwezig is in het bestemmingsfonds wordt er subsidie overgeheveld tussen functies. De overheveling wordt toegelicht bij de toelichting op de structurele subsidie.

Na bepaling van het exploitatieresultaat wordt het saldo van de kolom algemeen beheer gealloceerd aan de functies publieksactiviteiten en overige activiteiten en collectiebeheer. Hiermee sluit het museum aan op de bekostigingssystematiek die is opgezet door de Museumvereniging in samenwerking met OCW. De toerekening van algemeen beheer vindt plaats op basis van het relatieve aandeel per functie in de som van de direct toegerekende baten plus lasten. Het exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer geeft het resultaat weer nadat deze verdeling is gemaakt.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur rekening houdend met een restwaarde.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd

Bedrijfsgebouwen	:	3.
Machines en installaties	:	10 - 20.
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	20.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen die niet behoren tot een handelsportefeuille en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd, worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening. De stichting heeft geen afgeleid financiële instrumenten.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Voorraden

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire beperkingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor de stichting is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de stichting op lange termijn te waarborgen.

Bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door de directie bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Bestemmingsfonds OCW

Conform het handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 dient een deel van het resultaat te worden toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. Het bestemmingsfonds bestaat uit de niet bestede structurele instellingssubsidie OCW voor publieksactiviteiten en overige activiteiten (BIS) over een bepaalde periode. Jaarlijks wordt het niet bestede deel van de OCW subsidie BIS gedoteerd aan het bestemmingsfonds OCW. De hoogte van de dotatie wordt als volgt berekend: $(\text{structurele OCW subsidie BIS} / (\text{totale baten publieksactiviteiten en overige activiteiten} + \text{baten algemeen beheer})) * (\text{exploitatieresultaat publieksactiviteiten en overige activiteiten} + \text{exploitatieresultaat algemeen beheer})$.

Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer

Het bestemmingsfonds bestaat uit de niet bestede jaarlijkse subsidie OCW voor de collectiebeheer. Jaarlijks wordt het niet bestede deel van de OCW subsidie collectiebeheer gedoteerd aan het Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer. De hoogte van de dotatie wordt als volgt berekend: $(\text{OCW subsidie collectiebeheer} / \text{totale baten Collectiebeheer}) * \text{exploitatieresultaat collectiebeheer}$.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van: een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening groot onderhoud schepen

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van de SS Christiaan Brunings wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. In 2018 wordt tijdens de dokbeurt een inspectie gedaan om een nieuw grootonderhoudsplan op te stellen.

Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie

Dit is een voorziening voor aanpassingen van de klimaatinstallatie en vervanging van de vloeren in de thematentoonstellingen. Deze voorziening betreft de nominale waarde van de geschatte uitgaven die naar verwachting nodig zijn om het project Overstag af te ronden.

Voorziening gebouwen

De voorziening gebouwen is getroffen voor het meerjarig onderhoud aan de panden van het museum. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. De voorziening is bepaald aan de hand van de nominale waarde van de uitgaven uit het meerjaren onderhoudsplan.

Overige voorzieningen

Dit betreft een jubileumvoorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkanen en leeftijd.

Egalisatievoorziening investeringssubsidie

Ontvangen investeringsbijdragen ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. De Stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per 31 december 2017 101,1%.

Dienstverlening gelieerde entiteiten

De baten en lasten als gevolg van de onderlinge dienstverlening aan gelieerde entiteiten wordt doorbelast op basis van kostprijs plus opslag.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Gebou- wen	Overstag	Bedrijfs installaties	vaste bedrijfs middelen	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingen	544 536	7 169 630	7 342 844	1 929 108	16 986 118
Cum. afschrijving	-544 536	-4 537 760	-3 704 753	-1 259 191	-10 046 240
Boekwaarde begin	-	2 631 870	3 638 091	669 917	6 939 878
Investerings	61 693	-	-	124 047	185 740
Desinvesteringen	-	-	-	92 850	92 850
Afschrijving desinvesteringen	-	-	-	-92 850	-92 850
Afschrijvingen	3 840	1 108 138	708 325	192 832	2 013 135
Mutaties	57 853	-1 108 138	-708 325	-68 785	-1 827 395
Stand per 31 december					
Aanschaffingen	606 229	7 169 630	7 342 844	1 960 305	17 079 008
Cum. afschrijving	-548 376	-5 645 898	-4 413 078	-1 359 173	-11 966 525
Boekwaarde einde	57 853	1 523 732	2 929 766	601 132	5 112 483
Afschrijvings %	10%	10% - 20%	10% - 20%	20%	10% - 20%

Financiële vaste activa

De lening betreft een lening aan Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV. De aflossingsverplichting is €80.000 per jaar. De rente bedraagt 3% over de in die periode nog uitstaande hoofdsom.

	2017	2016
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Saldo per 1 januari	320 000	400 000
Aflossing	80 000	80 000
Vordering op HSME BV	* 240 000	320 000

Het kortlopende deel van deze vordering is €80.000, deze is opgenomen bij de overige vorderingen.

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Vorraden

	<u>31 dec 2017</u>	<u>31 dec 2016</u>
Voorraad		
Museumkaarten	14 132	42 375
	<u>14 132</u>	<u>42 375</u>

Vorderingen en overlopende activa

	<u>31 dec 2017</u>	<u>31 dec 2016</u>
Debiteuren		
Debiteuren	334 729	307 113
Voorziening dubieuze debiteuren	-10 000	-12 500
	<u>324 729</u>	<u>294 613</u>

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Lening aan HSME BV kortlopend deel	*	80 000	80 000
		<u>80 000</u>	<u>80 000</u>

Omzetbelasting

Te vorderen omzetbelasting	785 627	266 883
	<u>785 627</u>	<u>266 883</u>

In de aangifte omzetbelasting oktober 2017 is de voordruk van de huurnota van het Rijksvastgoedbedrijf verwerkt, aangifte oktober is een teruggave van € 608.370. Dit bedrag is op 3 januari 2018 ontvangen.

Overige vorderingen

BankGiroLoterij	400 000	400 000
Te ontvangen bedragen	174 666	185 383
Vordering Museumkaart	222 170	117 390
Wga hiaat verzekering	3 013	2 179
Overige vorderingen	34 186	17 294
	<u>834 035</u>	<u>722 246</u>

Vooruitbetaalde kosten

Vooruitbetaalde kosten	47 133	19 942
	<u>47 133</u>	<u>19 942</u>

Vorderingen en overlopende activa

	<u>2 071 524</u>	<u>1 383 684</u>
--	------------------	------------------

Liquide middelen

	<u>31 dec 2017</u>	<u>31 dec 2016</u>
Rekening courant bank		
Rekening-courant ING	388 926	456 518
Rekening-courant ABN AMRO	498	149
Rekening-courant Rabobank	1 500 493	0
	<u>1 889 917</u>	<u>456 667</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Spaarrekeningen	31 dec 2017	31 dec 2016
ING Bank	6 047 652	5 387 393
RABO Bank	0	80 526
ABN AMRO Bank	1 518 930	218 789
	7 566 582	5 686 708
	31 dec 2017	31 dec 2016
Kas		
Kas	56 545	48 079
	56 545	48 079
Kruisposten		
Kruisposten	23 418	27 737
	23 418	27 737
Liquide middelen	9 536 462	6 219 191
Het Scheepvaartmuseum Enterprise (BV en Stichting)	31 dec 2017	31 dec 2016
<u>Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV</u>		
Lening kortdurend deel	80 000	80 000
Lening langdurend deel	240 000	320 000
Debiteur	223 864	148 409
Crediteur	-148 357	-110 229
Saldo overige vorderingen en schulden	-39 128	-67 834
Totaal te vorderen van HSME BV	356 379	370 346
<u>Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise</u>		
Debiteur	4 625	0
Saldo overige vorderingen en schulden	-20 000	0
	-15 375	0

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Eigen Vermogen

	Algemene reserve	Vervangings reserve bedrijfsinstallaties	Bestemmings fonds OCW	Bestemmings fonds huisvesting OCW	Bestemmings fonds Veiligheid depot	Bestemmings fonds BGL	Totaal
Balans per 31 december 2016	196 506	3 782 963	152 046	492 382	205 000	452 110	5 281 007
Stelselwijziging BankGiroLoterij						400 000	400 000
	196 506	3 782 963	152 046	492 382	205 000	852 110	5 681 007
OCW 2013 - 2016	403 007	-581 894	-152 046	-492 382			-823 315
Overheveling	3 201 069	-3 201 069					-
Resultaat 2017	440 463		86 241			173 971	700 675
Totaal mutaties	4 044 539	-3 782 963	-65 805	-492 382	-	173 971	-122 640
Balans per 31 december 2017	4 241 045	-	86 241	-	205 000	1 026 081	5 558 367

Algemene reserve

	2017	2016
Stand per 1 januari	196 506	163 409
Aanpassing verdeling volgens brief OCW, kenmerk 1175313	403 007	0
Resultaat boekjaar 2016	0	33 097
	599 513	196 506
Overboeking van vervangingsreserve bedrijfsinstallaties	3 201 069	0
Resultaat boekjaar	440 463	
Stand per 31 december	4 241 045	196 506

De correctie bestemming 2016 betreft een correctie naar aanleiding van de vaststelling van de subsidie 2013-2016 in de brief van OCW met kenmerk 1175313.

De berekening van de resultaatsbestemming is opgenomen op bladzijde 37.

Vervangingsreserve bedrijfsinstallaties

	2017	2016
Stand per 1 januari	3 782 963	3 201 069
Aanpassing verdeling volgens brief OCW, kenmerk 1175313	-581 894	
Resultaat boekjaar 2016	0	581 894
	3 201 069	3 782 963
Overheveling naar algemene reserve	-3 201 069	0
Stand per 31 december	0	3 782 963

De vervangingsreserve bedrijfsinstallaties vormt per ingang van 1 januari 2017 feitelijk geen bestemmingsreserve OCW meer conform de brief van 11 september 2017 kenmerk 1175313. Het saldo is in 2017 overgeheveld naar de algemene reserve. In een bericht van OCW van 18 september 2017 is bevestigd dat dit bedrag vrij besteedbaar is.

Toelichting op de balans per 31 december 2017

<u>Bestemmingsfonds OCW</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stand per 1 januari	152 046	96 917
Aanpassing verdeling volgens brief OCW, kenmerk 1175313	671 268	
Resultaat boekjaar 2016	0	55 129
Aangepaste stand per 31 december 2016	823 314	152 046
Overheveling naar kortlopende schulden saldo t/m 31 dec 16	-823 314	0
	0	152 046
Resultaat boekjaar	86 241	0
Stand per 31 december	86 241	152 046

Conform het handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 dient een deel van het resultaat te worden toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. Het resultaat wordt als volgt berekend: (structurele OCW subsidie BIS / (totale baten publieksactiviteiten en overige activiteiten + baten algemeen beheer) * (exploitatieresultaat publieksactiviteiten en overige activiteiten + exploitatieresultaat algemeen beheer).

De correctie bestemming 2016 betreft een correctie naar aanleiding van de vaststelling van de subsidie 2013-2016 conform de brief van 11 september 2017 kenmerk 1175313.

<u>Bestemmingsfonds collectiebeheer</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stand per 1 januari	0	0
Toevoeging bestemming	0	0
Onttrekking bestemming	0	0
	0	0
Stand per 31 december	0	0

Het bestemmingsfonds bestaat uit de niet bestede jaarlijkse subsidie OCW voor de collectiebeheer. Jaarlijks wordt het niet bestede deel van de OCW subsidie collectiebeheer gedoteerd aan het Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer. De hoogte van de dotatie wordt als volgt berekend: (OCW subsidie collectiebeheer / totale baten Collectiebeheer) * exploitatieresultaat collectiebeheer.

In 2017 zijn er meer uitgaven dan dat er subsidie beschikbaar is, er is nog geen saldo beschikbaar in het bestemmingsfonds dus is het tekort gedekt door de subsidie publieksactiviteiten.

<u>Bestemmingsfonds huisvesting OCW</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stand per 1 januari	492 382	83 216
Terug betaald OCW 2016		-124 824
Resultaatbestemming huur Hoogwoud		41 608
Resultaatbestemming huur depot Amsterdam		492 382
Aanpassing verdeling volgens brief OCW, kenmerk 1175313	-492 382	0
Stand per 31 december	0	492 382

<u>Bestemmingsfonds Veiligheid depot</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stand per 1 januari	205 000	205 000
Onttrekking bestemming	0	0
Stand per 31 december	205 000	205 000

Toelichting op de balans per 31 december 2017

<u>Bestemmingsfonds BGL</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stand per 1 januari	852 110	356 163
Mutaties:		
Stelselwijziging verwerking BankGiroLoterij	400 000	400 000
Resultaat boekjaar	173 971	95 947
Stand per 31 december	1 026 081	852 110

<u>Bestemming resultaat BGL 2017</u>	<u>2017</u>
Jaarlijkse uitkering BankGiroLoterij	400 000
Bijdrage project Dare to Discover	610 000
Vrijval investeringssubsidies	79 979
Opbrengst krasloten	51 140
Totaal ontvangen	1 141 119

Gamechangers	222 148
Audiotour	37 560
Dare to Discover	423 075
De Kaarten	137 231
Walvis Weken	63 078
Restauratie Kaatje	4 077
Afschrijving investeringen BGL projecten	79 979
Totaal besteed	967 148

Saldo ten gunste van bestemmingsfonds BankGiroLoterij	173 971
---	---------

Bestemming resultaat

<u>Bestemmingsfonds OCW</u>	<u>2017</u>
Subsidie OCW	1 997 901
Totale baten publieksactiviteiten en overige activiteiten	10 643 538
Totale baten algemeen beheer	1 558 301
	12 201 839

OCW bestemmingsfonds	16%
Algemene reserve	84%

Resultaat publieksactiviteiten en algemeen beheer	700 675
Af: Bestemmingsfonds BankGiroLoterij	173 971
	526 704

verdeling:

Bestemmingsfonds OCW 2017-2020	86 241
Algemene reserve	440 463
	526 704

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Het bestemmingsfonds OCW bestaat uit de niet bestede structurele instellingssubsidie OCW voor publieksactiviteiten en overige activiteiten (BIS) over een bepaalde periode. Het niet bestede deel van de OCW subsidie BIS toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. De hoogte van de dotatie wordt berekend conform het handboek OCW.

<u>Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer</u>	<u>2017</u>
Subsidie OCW Collectiebeheer	1 449 678
Totale baten	1 789 127
OCW bestemmingsfonds	81%
Algemene reserve	19%
Resultaat Collectiebeheer	0
Bestemmingsfonds OCW 2017-2020	0
Algemene reserve	0

Het bestemmingsfonds bestaat uit de niet bestede jaarlijkse subsidie OCW voor Collectiebeheer. Het niet bestede deel van de OCW subsidie Collectiebeheer wordt toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer. De hoogte van de dotatie wordt berekend conform het handboek OCW.

Voorzieningen

<u>Voorziening groot onderhoud Schepen</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Boekwaarde begin	50 042	41 609
Dotatie/onttrekking	0	8 433
Mutaties	0	8 433
Boekwaarde einde	50 042	50 042

In maart 2018 wordt tijdens de dokbeurt gestart met het opstellen van een nieuw meerjaren onderhoudsplan.

<u>Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Boekwaarde begin	650 000	650 000
Onttrekking	-116 163	0
Mutaties	-116 163	0
Boekwaarde einde	533 837	650 000

Dit is een voorziening voor grootonderhoud van de klimaatinstallatie en vervanging van de themavloeren in de tentoonstellingen. Deze werkzaamheden zouden worden uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf. Bij het afronden van het project Overstag is overeengekomen dat Het Scheepvaartmuseum dit onderhoud zelf gaat uitvoeren. Er is in 2017 gestart met de vervanging van de themavloeren en aanpassingen van de klimaatinstallatie.

Toelichting op de balans per 31 december 2017

<u>Voorziening Gebouwen</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Boekwaarde begin	0	0
Dotatie	460 591	0
Ontrekking	-28 639	0
Mutaties	431 952	0
Boekwaarde einde	431 952	0

Dotatie aan de voorziening groot onderhoud vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud, zoals aangegeven in het MOIP. Uitgaven worden ten laste van de voorziening gebracht.

<u>Overige voorzieningen</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Boekwaarde begin	18 101	31 980
Dotatie	2 324	3 836
Ontrekking	-777	-17 715
Mutaties	1 547	-13 879
Boekwaarde einde	19 648	18 101

Dit is een voorziening voor de jubileumuitkering medewerkers bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar.

Totaal voorzieningen	1 035 479	718 143
< 1 jaar	275 000	
1 - 5 jaar	529 400	
> 5 jaar	231 079	
	1 035 479	

Langlopende schulden

Egalisatievoorziening investeringssubsidie

Overstag	2017	2016
Boekwaarde begin	2 631 874	3 430 279
Vrijval	-1 108 138	-798 405
Mutaties	-1 108 138	-798 405
Boekwaarde einde	1 523 736	2 631 874

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Deze voorziening heeft betrekking op de herinrichting van de tentoonstellingen na de verbouwing van het museum in 2007 - 2011. In maart 2018 wordt de Maritieme Belevens vervangen door een nieuwe tentoonstelling om die reden wordt de Maritieme Belevens versneld afgeschreven, het gevolg is een hogere vrijval egalisatievoorziening investeringssubsidie.

Bedrijfsinstallaties	2017	2016
Boekwaarde begin	3 302 675	3 997 975
Vrijval	-695 300	-695 300
Mutaties	-695 300	-695 300
Boekwaarde einde	<u>2 607 375</u>	<u>3 302 675</u>

Deze voorziening heeft betrekking op de vervanging van de bedrijfsinstallaties tijdens de verbouwing van het museum in 2007 - 2011.

Gebouwen	2017	2016
Boekwaarde begin	0	0
Toevoeging	61 693	0
Vrijval	3 840	0
Mutaties	57 853	0
Boekwaarde einde	<u>57 853</u>	<u>0</u>

Ontvangen investeringsbijdragen ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa.

Schiphuis	2017	2016
Boekwaarde begin	623 476	683 073
Toevoeging	0	0
Vrijval	-68 697	-59 597
Mutaties	-68 697	-59 597
Boekwaarde einde	<u>554 779</u>	<u>623 476</u>
Totaal investeringssubsidies	<u>4 743 743</u>	<u>6 558 025</u>

Onder de investeringssubsidies zijn subsidies en/of bijdragen opgenomen ter dekking van de investeringen in materiële vaste activa. Deze bijdragen vallen vrij naar gelang de afschrijving op de desbetreffende investeringen.

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Overige langlopende schulden

	<u>2017</u>
Boekwaarde begin	0
Toevoeging, voor berekening zie onderstaand schema	419 641
Boekwaarde einde	<u>419 641</u>

De verantwoording van het niet bestede deel van de subsidie huisvesting OCW wordt opgesteld conform de richtlijn in het handboek OCW. Wij volgen deze richtlijn met uitzondering van de schoonmaakkosten en de energielasten, deze verantwoorden wij niet onder de subsidie OCW huisvesting. Het saldo van de subsidie huisvesting OCW wordt conform het handboek als langlopende schuld opgenomen. Van dit saldo zullen vervangingsinvesteringen aan het pand onttrokken worden.

Saldo beginbalans	rubriek	0
Subsidie OCW huisvesting (conform beschikking met kenmerk 1221350)	OCW - erfgoedwet	4 364 690
Onttrekking wegens investeringen	OCW - erfgoedwet	-61 693
<u>Onttrekkingen (lasten)</u>		
Toeslagen aan rijksvastgoedbedrijf: rente, aflossing, heffingen en opslagen	Huisvestingslasten	2 401 869
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	Personeelskosten	385 135
Verzekeringen	Huisvestingslasten	22 548
Afschrijving op investeringen (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)	Afschrijvingen	3 840
Kosten dagelijks onderhoud	Huisvestingslasten	603 923
Kosten groot onderhoud	Huisvestingslasten	460 591
Overige huisvestingskosten (eigenaarszaken: advieskosten, inspecties e.d)	Huisvestingslasten	
Totaal onttrekkingen		3 877 906
<u>Toevoegingen (baten)</u>		
vrijval Investeringssubsidie OCW (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)	OCW - erfgoedwet	3 840
Overige baten		
Totaal toevoegingen		3 840
Saldo huisvestingssubsidie (subsidie OCW - onttrekkingen + toevoegingen)		428 931
Besteed aan publieksactiviteiten of andere activiteiten		0
Saldo eindbalans		<u>428 931</u>
Saldo OCW langlopend		419 641
Saldo OCW kortlopend		9 290
		<u>428 931</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Kortlopende schulden

	<u>31 dec 2017</u>	<u>31 dec 2016</u>
Schulden aan groepsmaatschappijen		
Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	* 39 128	67 834
Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise	20 000	0
	<u>59 128</u>	<u>67 834</u>
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen BankGiroLoterij	150 000	760 000
	<u>150 000</u>	<u>760 000</u>
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	3 453 292	374 902
	<u>3 453 292</u>	<u>374 902</u>
De crediteurenschuld is inclusief nog te betalen huur aan het Rijks Vastgoed Bedrijf. Er is nog geen definitieve overeenstemming over het huurcontract.		
Loonbelasting		
Loonheffing	118 049	127 926
	<u>118 049</u>	<u>127 926</u>
Schulden ter zake van pensioenen		
Pensioenen	11 402	20 285
	<u>11 402</u>	<u>20 285</u>
Overige schulden		
te betalen vakantiegeld en EJU	117 089	132 071
te betalen vakantiedagen	129 641	139 972
Overige schulden	67 010	67 362
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW kortlopend	9 290	0
OCW terugbetalingsverplichting 2013-2016	823 314	0
	<u>1 146 344</u>	<u>339 405</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen kosten	279 156	257 601
	<u>279 156</u>	<u>257 601</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidie

In het kader van de afspraken voor de periode 2018-2020 is door het Ministerie van OCW de volgende subsidie toegezegd (brief 20 september 2016 ref:1056850), inclusief arbeidskostenontwikkeling en prijsontwikkeling (brief 7 september 2017 1221350) :

Culturele basisinfrastructuur 2017 - 2020		5 993 703
Erfgoedwet, huisvesting 2018	***	4 364 690
Erfgoedwet, collectiebeheer 2018	***	1 449 678
Totaal		<u>11 808 071</u>

*** Deze subsidie moet jaarlijks aangevraagd worden, uiterlijk op 30 juni voor subsidie voor de uitvoering in het daaropvolgende jaar.

BankGiroLoterij

Het Scheepvaartmuseum is begunstigde van de BankGiroLoterij, voor een periode van vijf jaar ontvangt het museum jaarlijks een uitkering van € 400.000. In 2016 heeft de BankGiroLoterij een nieuwe toezegging gedaan tot en met 31 december 2020. Tevens heeft het museum een speciale bijdrage ontvangen van € 760.000 voor het project 'Dare to Discover'. Dit project is 2017 gerealiseerd. Een deel van de bijdrage € 150.000 wordt in 2018 ingezet voor communicatie van de VR belevenis.

Beheersovereenkomst

De Staat der Nederlanden heeft per 1 januari 2013 de beheersovereenkomst met museum opgezegd per 1 januari 2017. Dit in het kader van een nieuw museaal bestel.

Museaal bestel

De Erfgoedwet betekent een belangrijke verandering voor musea die delen van de rijkscollectie beheren waarvoor de Minister van OCW verantwoordelijk is. Kosten voor beheer en behoud zoals huisvesting, klimaatbeheer, beveiliging, restauratie en registratie worden voortaan structureel gefinancierd. Daarmee zijn deze musea voor beheerkosten niet meer afhankelijk van de vierjaarlijkse subsidiecyclus.

Huur gebouwen

Uit hoofde van huurcontracten is de Stichting verplichtingen aangegaan met de Rijksgebouwendienst.

Huurprijs:

Kattenburgerplein 1, Amsterdam	2 255 630
Kattenburgerstraat 7, Amsterdam	127 241
Westerboekelweg 34,36,44, Hoogwoud	27 319
Totale huur 2018	<u>2 410 190</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2017

De overeenkomst is aangegaan voor een periode van 5 jaren, ingaande op 1 januari 2017 en alzo eindigende op 31 december 2021. Gedurende deze periode kan de Overeenkomst enkel door het Museum worden opgezegd bij aangetekend schrijven en met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden. Er is geen waarborgsom of bankgarantie afgegeven. De vaste opslag in de huur zal jaarlijks, voor het eerst op 1 januari 2018 worden aangepast overeenkomstig de wijziging van het Consumentenprijsindexcijfer. De huurovereenkomst is nog niet getekend door beide partijen, dit wordt gedaan na vaststelling van de 0 meting. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2017 is de prijsaanpassing nog niet bekend.

Zekerheidsstelling

Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise heeft een lening afgesloten van € 1.500.000 bij de Triodos Bank. In 2017 is deze lening volledig afgelost door HSME BV waarmee de zekerheidsstelling in 2107 is komen te vervallen.

Eigen inkomstennorm

De algemene minimumnorm om toe te kunnen treden tot culturele basisinfrastructuur 2017-2020 geldt voor cultuurproducerende instellingen een percentage van 19,5%. Het percentage eigen inkomsten is het totaal aan eigen inkomsten gedeeld door het totaal aan structurele subsidies van OCW en andere overheden ten behoeve van de exploitatie van voortdurende activiteiten.

Berekening eigen inkomsten:

	2017	2016
Eigen inkomsten	5 820 280	4 568 295
Structurele subsidie	7 325 485	9 710 416
Percentage eigen inkomsten (A/B)	79.5%	47.0%

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

Algemeen

Voor de begroting is de meerjaren begroting voor het jaar 2017 toegepast.

Hieronder worden de opvallende afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 en voorgaand jaar 2016 cijfermatig toegelicht.

	Begroting		
	2017	2017	2016
Indirecte inkomsten			
Managementfee Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	464 313	450 000	536 894
Managementfee Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise	3 822	0	0
Managementfee Stichting Beheer Oosterdok	4 538	0	0
Overige indirecte inkomsten	393	0	215 000
Totaal indirecte inkomsten	473 066	450 000	751 894

Private middelen

	Begroting		
	2017	2017	2016
Particulieren			
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	27 087	80 000	51 444
Het Compagnie Fonds	274 787	403 537	282 818
Particulieren	0		424
Totaal bijdrage uit private middelen particulieren	301 874	483 537	334 686

	Begroting		
	2017	2017	2016
Bedrijven			
Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	100 000	100 000	100 000
Haven bedrijven	42 530	42 530	42 530
Westland Kaas groep	6 838	6 838	25 535
Delta Lloyd	9 835	9 835	9 835
Nederlandse bank	3 276	3 276	3 275
Overige	9 990	9 908	15 902
Totaal bedrijven	172 469	172 367	197 077

	Begroting		
	2017	2017	2016
Private fondsen			
VSBfonds	784 451	250 000	180 392
Gieskes Strijbisfonds	39 000	39 000	39 000
Janivo Stichting	5 000	5 000	5 000
St. Vaderlandsch Fonds	46 500	40 000	22 000
Vereeniging Pr Hendrik St sedert 1874	1 500	2 500	5 000
Dorus Rijkers Fonds	7 500	5 000	0
Directie der Oostersche Handel en Reederijen	2 000	3 000	4 000
Stichting Admiraal van Kinsbergenfonds	0	2 000	1 000
Stichting ondersteuningsfonds NISS	0	2 892	2 000
Totaal private fondsen	885 951	349 392	258 392

De stijging van de opbrengst private fondsen wordt voornamelijk verklaard door een extra vrijval bijdrage VSB fonds. Dit in verband met de vervanging van de Maritieme Belevens. Deze vrijval compenseert de extra afschrijvingslasten. Zie toelichting afschrijvingen.

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

	Begroting		
	2017	2017	2016
Goede doelen loterijen			
BankGiroLoterij	1 141 119	1 371 282	529 305
Totaal bijdrage uit private middelen	2 501 413	2 376 578	1 319 460

In de bijdrage private fondsen is een bedrag inbegrepen aan vrijval investeringssubsidies van € 1.105.585 (2016 € 681.482) De stijging is te verklaren door het versneld afschrijven van de tentoonstelling Maritieme Belevens.

Structurele subsidie OCW			
	Begroting		
	2017	2017	2016
Culturele basisinfrastructuur			
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	1 997 901	1 960 148	3 600 227
Structurele subsidie erfgoedwet, huisvesting			
OCW huisvesting 2016	0	0	5 985 365
Correctie OCW (1175313) **	0	0	124 824
	0	0	6 110 189
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4 364 690	4 291 731	0
Toevoegingen langlopende schuld:			
Wegens investeringen	-61 693	0	0
Nog te besteden huisvestingssubsidie op lange termijn	-419 641	0	0
Nog te besteden huisvestingssubsidie op korte termijn	-9 290	0	0
Ontrekkingen langlopende schuld:			
Vrijval investeringssubsidie OCW	3 840	0	0
Totaal structurele subsidie erfgoedwet, huisvesting	3 877 906	4 291 731	6 110 189
Erfgoedwet, collectiebeheer			
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1 449 678	1 422 284	0
Totale subsidie	7 325 485	7 674 163	9 710 416

Incidentele publieke subsidies			
Incidentele subsidie OCW	695 300	695 300	1 005 571
Provincie Noord Holland	67 500	67 500	67 500
Mondriaan Stichting	82 401	28 750	113 515
Bijzondere baten en lasten **	0	0	-124 824
Totaal incidentele publieke subsidies	845 201	791 550	1 061 762

In de bijdrage incidentele publieke subsidies is een bedrag inbegrepen aan vrijval investeringssubsidies van € 766.550 (2016 € 871.821).

**De correctie bestemming 2016 betreft een correctie naar aanleiding van de vaststelling van de subsidie 2013-2016 in de brief van OCW met kenmerk 1175313.

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

Een deel van de subsidie culturele basisinfrastructuur van €1.997.901 is, na uitvoering van de taak, gebruikt voor de functie van collectiebeheer. Hiertoe is €30.048 overgeheveld naar collectiebeheer in de functionele jaarrekening. Voor de publieksfunctie resteert een bedrag van 1.967.853. Het bedrag is overgeheveld omdat er niet kon worden onttrokken uit het bestemmingsfonds Collectiebeheer, aangezien dit fonds geen saldo heeft.

Personeelskosten

	Begroting		
	2017	2017	2016
Lonen en salarissen			
Bruto lonen en salarissen	2 442 056	2 518 886	2 225 824
Gratificaties	68 737	71 000	12 908
Reservering vakantiegeld	200 405	208 000	186 297
Eindejaarsuitkering	77 430	80 000	71 836
Toeslagen	36 779	38 000	38 039
Verrekende verlofdagen	-4 956	-5 000	40 206
Onkostenvergoedingen	5 325	5 500	5 400
Doorbelaste lonen en salarissen	-121 803	-111 500	-230 647
	2 703 973	2 804 886	2 349 863
Sociale lasten			
Sociale lasten	444 785	461 000	411 529
	444 785	461 000	411 529
Pensioenen			
Pensioenen personeel	286 430	297 000	264 949
	286 430	297 000	264 949
Overige personeelskosten			
Reiskostenvergoeding	41 338	43 000	37 447
Inhuur van personeel	679 368	460 000	855 495
	720 706	503 000	892 942
Personeelskosten	4 155 894	4 065 886	3 919 283

De inhuur van personeel is exclusief doorbelasting van deze kosten naar HSME BV. De doorbelasting is opgenomen in de post doorbelaste lonen en salarissen.

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

Huisvestingslasten

	Begroting		
	2017	2017	2016
Toeslagen aan Rijksvastgoedbedrijf			
Zeemagazijn	2 250 665	2 255 630	3 993 846
Depot	125 620	127 241	363 465
Mibo loodsen	25 584	27 319	103 979
	2 401 869	2 410 190	4 461 290
Overige huisvestingslasten			
Dagelijks onderhoud huisvesting	626 471	892 600	306 350
Inhuur huishoudelijke dienst	263 367	310 000	256 639
Energiekosten	304 464	362 000	320 899
Dotatie voorziening groot onderhoud	460 591	761 900	0
	1 654 893	2 326 500	883 888
Huisvestingslasten	4 056 762	4 736 690	5 345 178

Het dagelijks onderhoud was lager dan verwacht door lagere jaarlijkse kosten. De dotatie aan de voorziening was echter hoger dan voorzien. In de 2017 was ook een dotatie begroot voor vervangingen. De dotatie voor vervanging is echter conform handboek OCW in 2017 niet gemaakt, waardoor het saldo op dotatie lager is.

Afschrijvingen

	Begroting		
	2017	2017	2016
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Afschrijvingen gebouwen en terreinen	3 840	0	0
Afschrijvingen machines en installaties	708 325	695 300	708 325
Afschrijvingen inventaris	124 135	150 000	162 919
Afschrijvingen investeringen Overstag	1 108 138	554 078	798 407
Afschrijvingen overige vaste bedrijfsmiddelen	68 697	0	81 748
	2 013 135	1 399 378	1 751 399

De stijging van de afschrijvingslasten wordt voornamelijk verklaard door het versneld afschrijven € 554.000 van de Maritieme Belevens, deze wordt in maart 2018 vervangen.

Aankopen

Aankopen	2 583	0	125 236
	2 583	0	125 236

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

Overige lasten

	Begroting		
	2017	2017	2016
Overige huisvestingskosten	41 454	87 676	161 898
Organisatiekosten	530 693	596 000	475 430
Overige personeelskosten	140 513	146 000	155 660
Activiteitenlasten	2 348 979	2 940 282	2 038 341
Diverse kosten	15 206	44 500	13 009

Overige lasten

3 076 845	3 814 458	2 844 338
------------------	------------------	------------------

Activiteitslasten

	Begroting		
	2017	2017	2016
Kosten huur VOC-schip Amsterdam	250 000	230 000	230 374
Kostprijs Entree/activiteiten	188 728	170 000	202 147
Collectiebeheer	54 628	59 250	63 811
Presentatie	156 297	190 000	181 008
Marketing en Communicatie	221 592	330 000	173 756
Sponsorwerving	112 908	20 000	74 099
Projecten	1 364 826	1 941 032	1 113 146
Totaal activiteitslasten	2 348 979	2 940 282	2 038 341

Projecten

Audiotour	37 560	30 000	47 996
Onderhoud en restauratie Christiaan Brunings	23 892	35 000	33 808
Dare to Discover	523 075	860 000	44 813
Heijmanshuisje	0	0	66 170
Drijfveer	0	0	478 694
Ultimate Sailor	0	0	192 332
Voc 25 jaar	0	0	75 518
Veiligheidszorg Musea	0	0	68 244
Walvis Weken	80 578	95 650	46 972
Game Changers	345 648	346 500	0
De Kaarten	136 106	125 000	0
Restauratie Kaatje	43 075	60 682	0
Overige projecten	174 892	388 200	58 599
Totaal projecten	1 364 826	1 941 032	1 113 146

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Saldo rentebaten/ lasten	14 928	15 000	25 193
	14 928	15 000	25 193

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

Fiscale positie

Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam is belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. De stichting heeft geopteerd voor integrale belastingplicht als bedoeld in artikel 2 lid 9 Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en wordt in dat kader geacht met haar gehele vermogen een onderneming te drijven. Dit verzoek is nog in behandeling bij de Belastingdienst.

Verschuldigde vennootschapsbelasting

	2016	2017
Berekening belastbaarbedrag		
Resultaat voorbelastingen	1 380 233	700 675
Correctie fiscale afschrijvingen	8 150	15 587
Fiscaal geen mutatie investeringsbijdrage	-1 553 303	-1 875 975
Fiscaal resultaat	-164 920	-1 159 713
Fiscaal niet-afreikbaar deel van de kosten	4 500	4 500
Investeringsaftrek	-12 061	-14 475
Overige vrijgestelde winstbestanddelen: giften	-122 924	-200 102
	-295 405	-1 369 790

Verliescompensatie

Verliezen zijn voorwaarts verrekenbaar met toekomstige winsten maar beperkt tot maximaal negen jaar na het jaar waarin het verlies is geleden. Er is een fiscale faciliteit om een bestemmingsreserve te vormen bij een positief resultaat, de verwachting is daarom dat de stichting fiscaal geen positief resultaat gaat behalen. Om die reden wordt er geen latentie voor de verrekenbare verliezen verwerkt in de jaarrekening.

Jaar	Compensabel verlies	Reeds gecompenseerd in oude jaren	Compenseren begin boekjaar	Compensatie 2017	Nog te compenseren einde boekjaar
2016	295 405		295 405		295 405
2017	1 369 790		1 369 790		1 369 790
	1 665 195		1 665 195		1 665 195

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

WNT verantwoording 2017 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam van toepassing zijnde regelgeving:

Het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam is € 181.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	M.Huijser	V.Carasso	P.C.Krikke	H.J.A. Dessens
Functie(s)	Algemeen Directeur	Directeur Museale zaken	Algemeen Directeur	Directeur Collecties
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/10 - 31/12		
Deeltijdfactor in fte	1	0.25		
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee		
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja		
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131 867	25 410		
Beloningen betaalbaar op termijn	13 228	2 960		
Subtotaal	145 095	28 370		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181 000	45 250		
Totale bezoldiging	145 095	28 370		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.		

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

Gegevens 2016	M.Huijser	V.Carasso	P.C.Krikke	H.J.A. Dessens
<i>bedragen x € 1</i>	Algemeen Directeur	Directeur Museale zaken	Algemeen Directeur	Directeur Collecties
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/07 - 31/12	N.v.t.	N.v.t.	01/01–15/12
Deeltijdfactor 2016 in fte				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	59 691	N.v.t.	53577	110 078
Beloningen betaalbaar op termijn	6 463	N.v.t.		12 338
Totale bezoldiging 2016	66 154	N.v.t.	53 577	122 416

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Het contract met mevrouw P.C. Krikke is per 1 januari 2016 opgezegd. De beëindigingsvergoeding ad € 53.577 toegekend per 1 januari 2016, is verwerkt in het resultaat 2015 maar is uitbetaald via de salarisadministratie in januari 2016. Deze uitkering is verwerkt in de WNT rapportage 2016.

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1

Functiegegevens

Kalenderjaar	H.Gerson	
	Algemeen Directeur	
	2017	2016
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)		01/02 - 30/06
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		5

Individueel toepasselijke

bezoldigingsmaximum

Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	175
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	120 000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12.	€	84 000

Bezoldiging

	2017	2016
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?		Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€	20 069
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 20.069	

-/- Onverschuldigd betaald bedrag

Totale bezoldiging, exclusief BTW € 20.069

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

N.v.t.

Toelichting op de resultatenrekening over 2017

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Raad van Toezicht

Naam Topfunctionaris	Functie	Periode	
Dhr. Mr. W.B. Hoekstra	Voorzitter	1-jan	26-okt
Dhr. M.J.M. Borsboom vice-admiraal bd	Voorzitter	27-okt	31-dec
Dhr. ir. A.J.M. Valk CBE	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. M.J.M. Borsboom vice-admiraal bd	Lid	1-jan	26-okt
Mw. Ir. M. Tiemstra	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Mr. T.L. Nagel	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA	Lid	31-mrt	31-dec
Mw. Drs. E. Ansenk	Lid	31-mrt	31-dec

Toelichting bij de categoriale en functionele jaarrekening 2017

Het voorgeschreven model in het handboek OCW gaat uit van een gecombineerd kostensoorten- en kostenplaatsenoverzicht. De baten en lasten uit de resultatenrekening worden toegerekend aan de kostenplaatsen en de functies. De functies zijn onderverdeeld in:

- publieksactiviteiten en overige activiteiten
- collectiebeheer
- algemeen beheer

De huisvestingslasten worden op basis van vierkante meters toebedeeld aan de functies. Het depot en de MIBO loodsen zijn direct toegerekend aan de collectiefunctie.

De kosten en baten van algemeen beheer worden in afwijking van het handboek na directe toewijzing aan de functies gealloceerd aan de functies publieksactiviteiten en collectiebeheer. De werkwijze is in een schrijven bevestigd door OCW.

De personeelskosten worden naar de aard van de werkzaamheden toebedeeld aan de publieksfunctie en overige activiteiten, collectiefunctie of algemeen beheer.

De collectiefunctie laat in 2017 een tekort zien. Dit tekort zou normaal gesproken kunnen worden onttrokken uit het bestemmingsfonds OCW. Omdat dit fonds echter geen saldo bevat is er een deel van de BIS subsidie toebedeeld aan de functie collectiebeheer zodat het resultaat op deze functie nul is. De BIS subsidie is 1.997.901 euro, daarvan is 30.048 euro toebedeeld aan de functie collectiebeheer.

Publieksactiviteiten en overige activiteiten

Alle baten en lasten die rechtstreeks samenhangen met het uitvoeren van publieksactiviteiten, niet behorend tot het beheer van de collectie in de zin van de Erfgoedwet. Hieronder vallen onder andere:

- publieksinkomsten: inkomsten uit kaartverkoop en rondleidingen
- bijdragen uit private middelen: dit zijn bijdragen ten behoeve van tentoonstellingen
- activiteitenkosten: de reguliere kosten voor de functies marketing, presentatie, educatie, sponsorwerving en huur VOC schip.
- personeelskosten: functies marketing, presentatie, educatie en publieksservice. Het Scheepvaartmuseum heeft geen bewaking op zaal.

Collectiebeheer

Alle baten en lasten die direct ten behoeve komen van de museale collectie om de collectieonderdelen kwalitatief op niveau te houden (opslag en behoud). Hieronder vallen onder andere:

- activiteitenkosten: collectiebeheer, bibliotheek en conservatoren
- personeelskosten: functies collectiebeheer, bibliotheek, conservatoren en beveiliging
- aankopen collectie

Algemeen beheer

Dit zijn de baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de publieksfunctie of aan de functie van collectiebeheer.
Hieronder vallen onder andere:

- organisatiekosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie
- personeelskosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie, Receptie
- energielasten en schoonmaakkosten
- afschrijvingen op inventaris

Gelieerde rechtspersonen

Overzicht onderlinge vorderingen en schulden

	HSM	HSME	HSME BV
Vordering (financiële vaste activa)	320 000		-320 000
Overige vorderingen/ schulden	21 004	15 375	-36 379
	341 004	15 375	-356 379

Overzicht onderlinge baten en lasten

	HSM	Stichting HSME	HSME BV
<u>ontvangen door HSM:</u>			
Rente lening/ rekening courant	12 000		-12 000
Management fee	468 135	-3 822	-464 313
Gift	100 000		-100 000
Bewakingskosten	95 348		-95 348
<u>betaald door HSM:</u>			
Salariskosten publieksdiensten	-211 050		211 050
Huur Amsterdam voor museale activiteiten	-250 000	250 000	
	214 433	246 178	-460 611

Amsterdam, 25 april 2018

De directeur:

Namens de Raad van Toezicht:

Michael Huijser
Algemeen directeur

M.J.M. Borsboom, Vice-admiraal bd
Voorzitter Raad van Toezicht

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam te Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de resultatenrekening over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020 en de Regeling Controleprotocol WNT 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaglegging van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle materieel van belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 26 april 2018

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:

G. Visser RA en R.W.J. Bruinooge RA

Bijlage: Prestatieverantwoording aan OCW

	2017		activiteitenplan 2017		2016	
Tentoonstellingen	Aantal act	Aantal bezoek	Aantal act	Aantal bezoek	Aantal act	Aantal bezoek
1. Tijdelijke tentoonstellingen	4	349 292	4	316 283	3	289 666
Totaal bezoeken (2+3+4+5)						
2. Reguliere bezoeken		313 356		280 983		256 314
3. Bezoeken po		10 484		11 000		9 388
4. Bezoeken vo		16 229		15 300		15 753
5. Bezoeken mbo/ho		9 223		9 000		8 211
Specificatie van bezoeken totaal						
6. Gratis bezoeken		55 560		51 587		16 323
7. Betaalde bezoeken		293 732		264 696		273 343
Overige bezoeken:						
8 Bezoeken website totaal		679 800		700 000		734 356
9 Aantal unieke bezoekers website		534 731		500 000		560 743

	Aantal deel		Aantal deel		Aantal deel	
Overige activiteiten	Aantal act	nemers	Aantal act	nemers	Aantal act	nemers
10. Schoolgebonden activiteiten	3 055	27 275	3 050	27 600	2 871	25 843
11. waarvan po	1 174	10 484	1 232	11 000	1 051	9 388
12. waarvan vo	1 818	16 229	1 714	15 300	1 764	15 753
13. waarvan mbo/ho	63	562	104	1 300	56	702
14 Openbare activiteiten	2 163	48 276	1 765	39 180	1 467	43 982
15. Totaal overige activiteiten (10+14)	5 218	75 551	4 815	66 780	4 338	69 825

Positionering	2017	activiteitenplan 2020	2016
Waardering voor museum	8,3	8,5	8,2
Net promotor score	37	38	35
Kenniscentrum			
Educatie	35 936	38 900	33 352
Informatieaanvragen bibliotheek	4 613	8 000	1 883
Breed publiek			
Aantal bezoekers	349 292	350 000	289 666
Online gebruik	560 824	1 200 000	581 893
Cultureel ondernemerschap			
Percentage eigen inkomsten	80%	60%	47%
Museale activiteiten als onderdeel van events	29%	40%	35%
Motiverende werkgever			
Percentage ziekteverzuim	5.85%	4.50%	5.11%
Gebruik Careerplanner	nvt	100%	83%

Bijlage: Bezoekersgegevens

	2017	2016
Voltarief		
Volwassenen	80 747	68 890
Jeugd	23 114	18 444
Senioren 65+		
	103 861	87 334
Gereduceerd tarief	71 721	80 092
Scholen		
Docenten	2 641	2 839
Basis onderwijs	10 484	9 388
Voortgezetonderwijs	16 229	15 753
Beroeps en hoger onderwijs	9 223	8 211
Totaal Scholen	35 936	33 352
Museumkaart	79 573	69 726
Gratis	55 560	16 323
Kinderen	6 314	7 259
Sponsoren	-	1
Vrienden	291	285
Overig	48 955	8 778
Totaal	349 292	289 666
Vol tarief	€ 15.00	€ 15.00
Jeugd	€ 7.50	€ 7.50

Bijlage: Nevenfuncties

Overzicht nevenfuncties directie

Michael Huijser:

Bestuur

- Algemeen bestuur Amsterdam City
- Algemeen Bestuur De Plantage, Samenwerkingsverband culturele instellingen, Plantagebuurt Amsterdam
- Bestuur VOC schip Amsterdam (tot dec 2017)
- SBO, Stichting Beheer Oosterdok (museumhaven en charterhaven)
- Voorzitter Expeditie Oosterdok Samenwerkingsverband culturele instellingen en bedrijven rondom Het Oosterdok

Adviescommissie

- Adviseur Erfgoed Mondriaan Fonds
- BNO Raad van Beroep

Vera Carasso:

Bestuur

- Stichting Fellowships – Bestuurslid (secretaris)

Adviescommissie

- Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) - Adviseur Meerjarige subsidies
- Mondriaan Fonds – Adviseur (o.a. Adviescommissie Bijdrage Collectieprogramma's)

Overzicht nevenfuncties leden de raad van toezicht

Wopke Hoekstra, voorzitter (tot oktober 2017)

- Partner McKinsey & Company (hoofdfunctie)
- Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal
- Bestuurslid Vrienden van het Hubrecht
- Ambassadeur van het Prinses Maxima Centrum

Tanja Nagel, tevens lid auditcommissie

- Lid van de Raad van Toezicht van de Veerstichting
- Lid van de Raad van Advies van Frans Hals Museum / De Hallen Haarlem
- Bestuurslid Universiteitsfonds Utrecht, Universiteit van Utrecht
- Lid Vereniging Aegon (gestopt per 1 december 2017)
- Lid Raad van Commissarissen EY LLP Nederland (vanaf september 2017)
- Lid auditcommissie
- Lid Governance & Compliance committee
- Lid Raad van Commissarissen PNO (vanaf september 2017)
- Lid Raad van Advies Hermon (vanaf september 2017)

Margriet Tiemstra, tevens lid auditcommissie

- Lid RvC Paribas OBAM NV
- Lid Outer Circle Quist Executive Coaches (QEC)

Anton Valk

Nederland:

- Directeur Valk Management and Advice
- Voorzitter Stichting Eden Soestdijk
- Voorzitter nationale monumentenorganisatie
- Voorzitter Cello Biennale Amsterdam
- Lid stuurgroep Apeldoorn conferenties

Groot-Brittannië:

- Directeur Valk Management and Advice LTD
- Voorzitter Nederlands Britse Kamer van Koophandel
- Bestuurslid Science Museum Group
- Bestuurslid British Transport Police (tot 1 september 2017)
- Bestuurslid British Quality Foundation
- Bestuurslid Dutch Centre
- Voorzitter Dual Inventive LTD (tot 1 juli 2017)

Matthieu Borsboom

- Lid Raad van Bestuur Vfonds
- Voorzitter Raad van Commisarissen Loodswezen B.V.
- President Apostolat Militaire International
- Lid extra ordinaris Stichting Michiel de Ruyter
- Directeur Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
- Eigenaar A3; Admirals Autonomous Advice
- Chairman Expertgroup to NATO
- Lid wetenschappelijke adviescommissie Corts Foundation
- Adviseur Wings for Aid

Isaïc Kalisvaart

- Lid Raad van Toezicht Museum Het Rembrandthuis, Amsterdam
- Bestuur Museum Beelden aan Zee, Schevingen / Den Haag
- Lid Dean's Council Yale School of Architecture
- Voorzitter Raad van Toezicht Onsbank
- Lid Raad van Advies Neinver, Madrid
- Directeur Holding Consolis Group

Emily Ansenk

- Lid van de jury van de Sacha Tanja Penning
- Lid bestuur Job Dura Fonds
- Voorzitter jury Henri Winkelman Award
- Lid Raad van Advies Art Rotterdam